Leto XLVI. - Štev. 28 (2300) - Četrtek, 14. julija 1994 - Posamezna številka 1300 lir

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%
Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978
Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE TASSA RISCOSSA | GORIZIA ITALY

NAŠ UVODNIK

Današnja družba in potreba po religiji

Kako se v današnji družbi odraža potreba po religiji, po iskanju duhovnega?

Plehki televizijski programi in podobni revijalni tisk nam dajejo izkrivljeno podobo družbe. Družba in človek sta nekje drugje, kakor ju prikazujejo.

To lažno sliko vsrkavajo površni ljudje, ki iščejo le zabave. Toda poglejmo od bliže iskanje človeka.

Kdo pa naj si danes vzame skrb za odgovor na ta vprašanja in na to potrebo?

Moderna biološka znanost in sociološke vede so dokazale, kako je iskanje po religiji stalno prisotna dimenzija v precejšnjem delu ljudi - tudi v zahodnih državah.

Kljub temu, da upada število prisotnosti pri liturgičnih obredih in verski praksi, iskanje vere zavzema indiferentno laike, agnostike in tudi vernike ne glede na njihovo versko pripadnost. Danes se nekateri obračajo do raznih sekt. V zgodovini Cerkve to ne predstavlja ničesar novega. Je vedno bilo, je in bo. Razlog za to je tudi dejstvo, da se zatekajo k sektam značajno šibki ljudje, takšni, ki jih mora nekdo voditi s silo, skoro diktatorsko.

Ni pa velika množica.

Nekateri se obračajo k »naravnemu misticizmu« (v Ameriki kar 50%). Nekateri se zatekajo k verskim vrednotam, kar tako brez vodstva, brez programa. Morda je s temi ljudmi dialog lažji kot npr. s sektami, kjer so bolj lažni problemi.

Sodobna kultura odkriva potrebo po tem, da ne ločuje duha od materije , razuma od telesa; preroške religije se ne predstavljajo samo kot mistične poti, na katere se mora človek postaviti, temveč kot vzor razmerja med Bogom, ki se razodeva in ki dejansko vstopa aktivno v življenje človeka.

Sodobni človek je v takem stanju, kot je bil judovski narod v sužnosti, ko je čutil potrebo po neposrednem stiku z Bogom in potrebo, da se zateka k modrosti.

Tako iskanje duhovnega, božjega, smo že sami marsikdaj zasledili v kakršnemkoli pogovoru. Kako znamo voditi tako debato in jo pripeljati do nekega pozitivnega zaključka?

g.s.

Skavtska pot - romanje skozi življenje

Čemu bi lahko primerjali notranje razpoloženje skavta ali skavtinje, predno odide na tabor? Morda z željo po pustolovščini? Z veseljem nad srečanjem s prijatelji ali s preprostim čakanjem na zabavo...? Da, a vendar samo morda. Tega namreč ni mogoče popolnoma ugotoviti, dokler vprašanja ne zastavimo osebno njej ali njemu. V kolikor pa sem, kdor pišem, sam skavt, bom poskušal to vprašanje postaviti kar naravnost samemu sebi.

Nekoč, ko sem bil še kratkohlačni desetletnik, sem ta čas doživljal z velikim hrepenenjem in vse je bilo obrnjeno v funkcijo tabora. Gore, gozdovi, potoki, šotori, prijateljstvo pod njimi, pesmi in večerni ognji so v otroškem srcu prebujali tisto neomadeževano lepoto in čistino, kakršno lahko majhen fant doživlja tik predno zaspi, ob poslušanju očetovega glasu, ki mu vedno tiše šušlja večerno pravljico. Rastle so misli na enkratne vzpone na vrh gora, na mogočne zgradbe, pustolovske podvige in hkrati je v otroku rastlo veselje nad življenjem.

Leta so minevala in z njimi so se vrstila taborjenja. Kraji so se spreminjali in način taborjenja tudi - iz stalnega je tabor postal potovalni. Tudi otrok v meni je zrastel, najprej v fanta in potem v moža. Tako se je tudi spremenilo notranje razpoloženje ob pričakovanju tabora. Duha pustolovščine in igre je zamenjal duh služenja in če je v otroških letih tabor predstavljal gotovost, je bil sedaj sad trezne odločitve, glede na študij in delo. Prostor igre in podvigov je postajal čas iskanja samega sebe, čas življenjskih vprašanj in nazadnje čas odločitev. In prav to poslednje obdobje, ki zaznamuje življenjsko in obenem tudi skavtsko pot, postaja temeljna razsežnost priprave na tabor.

Tabor ostaja kot poklicanost in vera, da je lepota, ki jo okušamo v naravi, skrita tudi v človeku, vsakem človeku. In voditelj je v svojem vzgojnem delu z mladimi skavtinjami in skavti kot romar, ki gre skozi množico in vsaka oseba mu ostane v srcu. Vsaka oseba je kot beseda, ki v romarjevem srcu postane molitev in pot k Očetu. In čudovito je posebno tedaj, ko se lepota veselja in radosti malega kratkohlačnika spremeni v tiho in skrito, romarsko, notranje veselje odrasle osebe - voditelja. Takrat je voditelju vsakdo kot tempelj, v katerem poklekne in posluša besede večnega življenja. **Julijan Čaudek**

Srečanje Berlusconi-Drnovšek

Slovensko manjšinsko predstavništvo se je pripravilo na napovedano srečanje med italijanskim premierom Berlusconijem in predsednikom slovenske vlade Drnovškom v okviru srednjeevropske iniciative. Za sestanek vlada precejšnje zanimanje zaradi ohladitve odnosov med Rimom in Ljubljano. Italijanska stran pripisuje to ohladitev odprtemu vprašanju Istre in italijanske manjšine oziroma ravnanju slovenskih oblasti z istrskimi begunci, ki bi se radi vrnili na svoje domove. Slovenska stran pa hoče opozoriti, da obstaja odprto manjšinsko vprašanje tudi in predvsem na tej strani meje. Predstavniki slovenskih strank in organiziranega političnega življenja so zato zaprosili za sprejem pri slovenskem premieru Drnovšku, da bi mu povedali, koliko časa že Slovenci v Italiji čakamo na zadostitev naših upravičenih pričakovanj in zahtev. Odprto vprašanje v Istri naj bo tudi priložnost za rešitev naših problemov v smislu preproste enačbe: paket pravic za istrske Italijane in paket za Slovence v Italiji. Pristajamo na načelo, da recipročnost ne sme biti merilo, vendar pa nam ni vseeno, kaj bo v paketu: vsebinsko paketa lahko nista enaka, morata pa biti enakovredna. To morata spoznati tako Berlusconi kot Drnovšek.

Slovenski premier je našo delegacijo sprejel (prav tedaj smo bili s to številko KG v tiskarni), vendar pa se je pri formalnem vabilu zgodil neljub incident, za katerega upamo, da je bil že pojasnjen. Predsedstvo slovenske vlade je namreč povabilo Slovence iz Italije poimensko in ne po organizacijah, oziroma strankah, kar bi lahko razumeli, da so bili vabljeni bolj strokovnjaki kot pa predstavniki. Na tak način gotovo ni mogoče premostiti logike enotne delegacije, čeprav je jasno, da je v takšni obliki ni več mogoče predstavljati, zlasti še, ker so bili tokrat prvič povabljeni tudi Slovenci, ki so prisotni v vrstah Severne lige. Dejstvo je, da je manjšina subjekt, ki ima pravico določati svoje zastopstvo in vsako zanikanje te pravice je v škodo celotne skupnosti.

Jelcin je glavna novost neapeljskega posveta

Z obveznim diplomatiskim optimizmom se je končalo vrhunsko zasedanje v Neaplju. Poleg fraz, besed, kompromisov in zgolj načelnih rešitev pa je ostalo bolj malo, kakor smo pač pričakovali. Italija je sicer s srečanjem lahko zadovoljna, ker se je predstavila kot uspešna gostiteljica, ki je znala izkoristiti velike značilnosti neapeljskega mesta. S 50-imi milijardami lir so ga za silo popleskali in očistili, tako da so se na novo odkriti lepoti začudili tudi sami domačini. Zdaj bi bilo treba to ohaniti vsaj na taki ravni, pa saj vemo, kako gre rado na jugu...

Problemi pa so ostali odprti, od svetovne trgovine in gospodarskega sodelovanja do valutnih problemov, inflacije in do brezposelnosti, ki le počasi reagira na izboljšanje konjunkture (Berlusconi se je prav v preteklih dneh pohvalil, da se je v prvih mesecih leta povečala zaposlenost, pa je pozabil, da so se podatki nanašali na čas Ciampijeve vlade, ko Berlusconi in njegova Forza Italia nista še mogla vplivati na dogajanje v državi). Če je padel kakšen predlog, je bil v glavnem predstavljen v liberalnem ključu.

Neapeljski vrh je pokazal, da je v Evropi Nemčija tista, ki vse bolj prevzema vodilno vlogo in postaja glavni sogovornik Washingtona. Vrh pa je zapečatil tudi vstop Rusije v skupino vodilnih držav na svetu, in prav v tem je morda prava novost letošnjega vrha: Moskva se je vrnila med velike. Prav tako pa je bilo potrjeno nadaljevanje previdne politike vodilnih svetovnih držav do vseh žarišč napetosti v svetu. Italija je bila spretna organizatorka, ki se je izkazala predvsem s scenografskimi lepotami Neaplja. **- S**

Za Istrobenečana, kot sem jaz, je manjšinska politika, *ki jo Ljubljana in Slovenija* v parlamentu, v šolah, v tisku in z radiotelevizijskimi sredstvi izvajata v odnosu do Italijanov, ki so tam ostali in živijo med Koprom, Izolo in Piranom, to se pravi na slovenski strani meje na Dragonji, dokaz omike, strpnosti, razumevanja in potrpljenja. Italijanska vlada nudi Slovencem, ki so se tu rodili, so tu zrastli, v Italiji živijo in se razvijajo, manj pravic, in ne samo zato, ker še ni sprejela globalnega zakona za manjšine, temveč bolj zato, ker nima občutka za probleme Slovencev. To pomanjkanje občutljivosti je značilno tudi za dobršen del tržaškega javnega mnenja, ki je bolj zaprto, nacionalistično, fašistično, nepazljivo in ki še vedno vidi v »Slovanu« sovražnika, tujca in stalno nevarnost. **Guido Miglia**

Prihaja čas skavtskih taborov

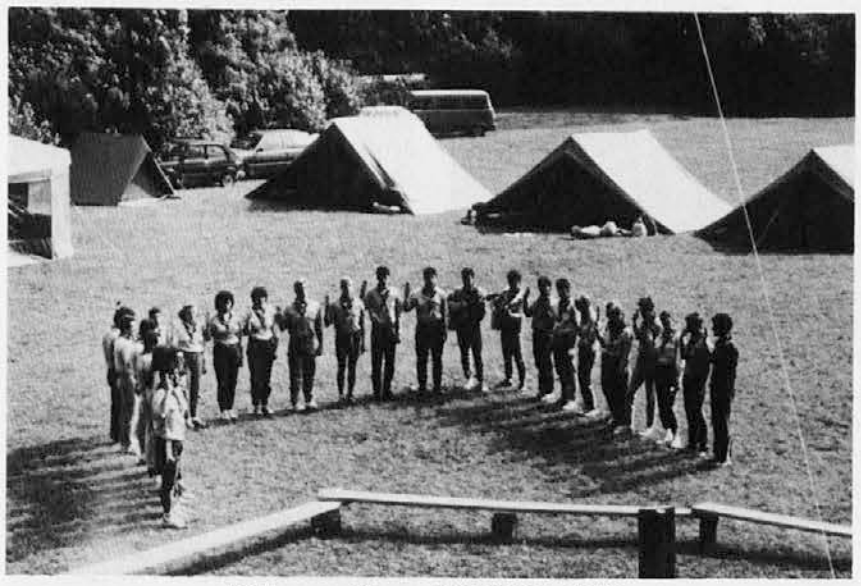

Tabor goriškega NORP leta 1989

Prizor iz življenja tržaških skavtov

»Sklepam tek svojega življenja v upanju, da se vera razodene kot zmaga«

Biserna maša upokojenega koprskega škofa dr. Janeza Jenka

»Pri tej lepi slovesnosti, ki je potekala v znamenju mojih dveh jubilejev, sem se skupaj z vami zahvalil Bogu, ki me je pred šestdesetimi leti poklical v duhovniško službo, pred tridesetimi leti pa v škofovsko službo. Hvaležen sem vam, da ste se udeležili tega praznovanja, ne z namenom da bi mene častili, ampak da bi Bogu dali čast in se mu zahvalili za njegovo delovanje, izrazili zahvalo previdnosti Boga, ki deli službe, kakor on sam hoče.

Geslo moje škofovske službe je bilo: vera - zmaga. To je napisano tudi na spominskih podobicah. V veri staršev sem bil rojen in krščen pred 84 leti. V verski družini sem preživel svoje otroštvo in svoja študijska leta. Za vero sem deloval po vseh svojih službah: sto dni kot kaplan v Kostanjevici na Dolenjskem, šest let kot vzgojitelj v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, 24 let kot katehet in škofov pomočnik v Beogradu, 23 let pa tukaj na Primorskem, najprej kot apostolski administrator za Slovensko primorje, od leta 1977 do 1987 pa kot škof obnovljene koprske škofije. Sedaj v isti veri sklepam tek svojega življenja v upanju, da se bo vera v vsej svoji polnosti razodela tudi kot zmaga.«

S temi besedami zahvale, ki so se prelile v prošnjo za molitev, je upokojeni koprski škof dr. Janez Jenko zaključil lepo evharistično slavje v koprski stolnici v nedeljo, 10. julija, ob petih popoldne. Škof — dvojni jubilant — je bil obdan od venca svojih bratov v škofovski službi: na njegovi desni je bil apostolski nuncij nadškof Pier Luigi Celete, na levi pa ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, ki je slavljencu tudi govoril. Dalje so bili razvrščeni: koprski škof msgr. Metod Pirih, mariborski škof dr. Franc Kramberger, goriški nadškof msgr. Vitale Bommarco, reški nadškof dr. Anton Tamarut, upokojeni beograjski nadškof Alojzij Turk, tudi sam biseromašnik, poreško puljski škof Antun Bogetič, ljubljanska pomožna škofa Jožef Kvas in Lojze Uran, mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej ter naslovni škof dr. Vekoslav Grmič iz Maribora.

Jubilanta so ob začetku zahvalnega slavja pozdravili dr. Rafko Valenčič v imenu Škofijskega duhovniškega sveta, ki je v nekaj stavkih strnil glavne poteze življenja in dela škofa Janeza; v imenu vernikov je spregovorila dr. Marjetka Drole iz Podmelca, ki se je premočrtnemu škofu Janezu zahvalila, da je primorskemu ljudstvu ves čas svoje dolge škofovske službe stal ob strani. »Ne le ob strani, pred nami ste stali in z besedo in zgledom visoko dvigali luč, da smo jo mogli videti in ji slediti. V tej luči je življenje: življenje naših prednikov, življenje nas in življenje rodov, ki prihajajo za nami. Hvala, gospod škof, za to luč!« V imenu italijanskih vernikov je škofa-jubilanta pozdravil Armando Grmej iz Kopra. Nekaj prigod, povezanih z novo mašo škofa Janeza pred 60 leti, je nanizal Rudolf Tršinar, župnik v Mavčičah na Gorenjskem, rojstni župniji slavljenca. Domači škof Metod Pirih je izrekel prisrčno dobrodošlico vsem navzočim in jih povabil k prisrčni zahvali za božje darove, ki jih je Cerkev na Primorskem in na Slovenskem prejela po škofu Janezu. Nadškof Šuštar je v svoji homiliji-voščilu poudaril, da je bilo geslo vera - zmaga vodilo bogatega življenja in neutrudnega dela škofa-biseromašnika. Zanj sta bili značilni njegova odkritost in iskrenost ter njegova zvestoba Cerkvi in njenemu nauku. Podčrtal je tudi, da se pod navidez trdim gorenjskim grčastim značajem škofa Janeza skriva globoko čuteče srce. »Našemu biseromašniku želimo, da bi resničnost gesla vera - zmaga doživljal še veliko let na zemlji; voščimo mu zdravja, božjega blagoslova in moči, da bi nam še naprej dajal tak zgled, in da bi nekoč res doživel, kaj to pomeni: vera-zmaga.«

Silvester Čuk

msgr. Janez Jenko

Počitnice so tu

Čas letovanja in dopustov, za nekatere tudi čas za razmislek, premišljanje o minulem delu, za druge pa samo čas velike zabave in praznih užitkov.

Prav pred kratkim je italijanska Cerkev opozarjala na pojav, kateremu smo v Italiji priča vsako leto v mesecu avgustu, v času torej, ko je v Italiji največ ljudi na počitnicah, ali pa si nanje samo želijo iti.

Gre za to, da velika večina vernikov med dopustom enostavno »pozabi« na dejstvo, da mora kristjan tudi med počitnicami živeti zgledno krščansko življenje. Nekateri pa na dopustu enostavno prenehajo s krščanskimi navadami, ki jih sicer doma imajo. Velika večina ljudi na dopustu preneha z obiskovanjem redne nedeljske maše, mnogi pozabijo na vsakodnevno molitev, nekateri pa se na počitnicah tudi vedejo vse drugače kot kristjani.

Jasno je, da Cerkev od nikogar ne zahteva, naj bo svetnik, obenem pa je tudi jasno, da evangelij od vsakega kristjana zahteva zgledno življenje. Tudi na dopustu.

»Bog namreč ne gre nikdar na dopust!«, se je nekoč pošalil med počitnicami sam sveti oče Janez Pavel II.

Za nekatere pa so počitnice čas razmisleka, za mnoge mlade tedni duhovnih vaj v naravi.

Mnogi bomo in bodo med počitnicami delali, za nekatere poklice namreč ni počitnic in prostega časa.

Zopet drugi bodo med počitnicami na bolniški postelji, tem bo hudo, nekateri se z nje ne bodo več dvignili. Veliko starejših ljudi bo ostalo doma ali pa v domovih za ostarele. Tudi oni ne bodo vedeli, kaj so počitnice.

Najslabše se bo v teh dneh godilo tistim ostarelim ljudem, ki jih bodo njihovi svojci dobesedno »spakirali« v avto in nasilno »oddali« v najbližjo bolnišnico. Gotovo to niso krščanske navade. Morda se slabše kot tem ostarelim, in zato za kapitalistično družbo odvečnim, ljudem v Italiji med počitnicami godi samo še tistim mačkam in psom, ki jih ljudje pustijo na avtocestah, ker jih pač med počitnicami enostavno nimajo kam dati.

Ker tudi kristjani hodimo na počitnice, je prav, da se med počitnicami vedemo krščansko, da ohranimo tisto držo, ki bi nas morala spremljati vse življenje, namreč držo, ki jo od nas zahteva nauk evangelija.

Naj zaključimo z besedami našega papeža: »Kristjani moramo ostati tudi med počitnicami kristjani. Bog namreč ne hodi na počitnice.«

Jurij Paljk

100 let Mohorjeve hiše v Celovcu

Celovška Mohorjeva, ki je stara že več kot 140 let, je pred 100 leti iz gospodarske nuje zgradila hišo, v kateri ima še danes svoj sedež in pod katere streho so našle svoje prostore tudi mnoge kulturne in politične organizacije koroških Slovencev. V njej in dozidanem Slomškovem domu imata prostor tudi dvojezični otroški vrtec in privatna osnovna šola, ki je zdaj praznovala svoj peti rojstni dan.

Na tako visok jubilej so se Mohorjani pripravili s posebno slovesnostjo, na katero je 6. julija prišlo veliko častnih gostov in prijateljev Mohorjeve. Šolarji in učiteljski zbor so se najbolj razveselili nekdanje ministrice za šolstvo, dr. Hawlicek, ki je pred 5 leti dala idejno podporo tej ustanovi, pozdravili pa so tudi ravnateljico in učiteljice pobratene dvojezične šole iz Špetra pri Vidmu, po modelu katere so celovško dvojezično šolo uredili. Dopoldne je na preurejenem vrtu Mohorjeve za otroke iz svoje knjige »Martin Krpan« bral Polde Bibič, proti poldnevu pa so prišli med drugim krški škof dr. Kapellari, deželni glavar dr. Zernatto (ki se bo v zamero za darilo - ček - po hitrem postopku naučil slovenščine in so mu učitelja že preskrbeli) in njegov namestnik dr. Ausserwinkler, celovški in ljubljanski župan, generalni konzul, namestnik državnega sekretarja dr. Venclja, g. Merljak in seveda predstavniki raznih organizacij. Poleg omenjenih gostov so spregovorili tudi direktor Mohorjeve dr. Koren, ravnateljica šole in predsednik združenja staršev, medtem ko je predsednik družbe, g. Kopeinig, podelil Slomškova priznanja. Sicer pa so tudi zaslužni sodelavci za 20, 25, 30 in 35 let dela pri Mohorjevi od Delavske zbornice prejeli priznanja.

Slovesnost, ki so jo s petjem olepšali otroci osnovne šole in gimnazije, je trajala ves dan, zvečer pa so se na vrtu zbrali številni ljubitelji glasbe še k poslušanju dunajskega ansambla »Wiener Tschuschenkapelle«.

R.B.

Vsak televizijski gledalec mora paziti, da ne postane majhen manipuliran fragment v multimedialni galaksiji.

filmski kritik Richard Combs

OKENCE

Notranje razpoloženje

Vsakemu verniku - moškemu ali ženski - ki vstopi v cerkev za nedeljsko mašo, bi rad položil na srce te besede.

Zavedaj se, kje si, kdo si, zakaj si tu, s kom si, in kakšnemu dogodku boš prisostvoval/a.

Najprej nisi sam/a. Si član verske skupnosti, ki se zbira, da prisostvuje edinstvenemu trenutku dneva. (Pri teh treh zadnjih besedah se bomo kasneje posebej ustavili).

Opravil boš nadvse vzvišeno dejanje z ostalimi; ni važno, če vse poznaš ali ne. Vsi so zaznamovani s svetim krstom, kakor ti, verujejo, kakor ti in skušajo živeti v božji milosti.

Noben zunanji faktor naj te ne moti ali raztresa (vedenje strežnikov, morebitni nedostatek pri mašniku, pomanjkljivo petje ali tvoj bližnji v klopi.)

Vse v tebi - notranjost in zunanja drža - naj se usmerja k oltarju, kjer niso samo duhovnik, strežniki ali mežnar. SEM BO PRIŠEL SAM KRISTUS, KI BO PRISOTEN V PODOBI KRUHA IN VINA TER V KLICU BOŽJE BESEDE.

Vsa tvoja notranjost naj stopi v sozvočje s tem dogodkom.

Kadar boš tako sprejel/a nedeljsko daritev, tedaj boš zbrano pel/a in molil/a, doživljal/a celoto.

Polagoma vstopi v tako notranje razpoloženje! Vsako nedeljo!

Jože

Dan družine na Mirenskem gradu

V nedeljo, 26. junija, ob 16. uri, so na Mirenskem gradu obhajali Dan družine za šempetrsko dekanijo. Na gradu so se zbrali najprej za sv. mašo z ljudskim petjem, nato je imel daljši nagovor g. Vinko Kobal o skupni rasti v družini. Isto popoldne je p. Vider zaključil tečaj duhovnih vaj za skupino družin, ki so tam preživele tri dni duhovne zbranosti. Take duhovne vaje za družine iz cele Slovenije ima p. Vider večkrat na leto.

Navzoči duhovniki šempetrske dekanije so sklenili, da bodo slično srečanje družin imeli še v jeseni. Ali bi ne kazalo, da se jim pridružijo družine iz naše štandreške dekanije?

Božja beseda je kakor kruh...

17. julij

16. navadna nedelja

»Ko je izstopil, je zagledal veliko množico. Zasmilili so se mu, ker so bili kakor ovce brez pastirja, in jih je začel učiti veliko stvari« (Mr 6,34)

Apostoli so se vrnili s svojih misijonskih poti in Jezusu poročali o vsem, kar so storili in učili. Bili so utrujeni. Množice pa so se še naprej zgrinjale okrog Jezusa in dvanajsterih. Lahko si predstavljamo ljudi, ki so prihajali z vseh strani in Jezusu predstavljali bolne sorodnike, znance in prijatelje. Hoteli so, da blagoslavlja njihove otroke. Postavljali so mu vprašanja o veri, o prihodnosti, o usodi izvoljenega ljudstva, o prihodu Mesije. V tem obleganju množic ni bilo časa niti za hranjenje. »Toliko ljudi je prihajalo in odhajalo, da še jesti niso utegnili« (Mr 6,31).

Jezus je tedaj povabil svoje učence v samoten kraj, da se odpočijejo. »Odrinili so s čolnom sami zase v samoten kraj« (Mr 6,32). Toda reka ljudi je pred njimi prišla na kraj, kjer naj bi se sprostili in odpočili. Ta nepotešljiva želja po poslušanju božje besede je Jezusa presenetila: »Zasmilili so se mu, ker so bili kakor ovce brez pastirja, in jih je začel učiti veliko stvari« (Mr 6,34).

Jezus je v sebi začutil globoko simpatijo z vsemi, ki so ga iskali in ga našli. Izzvali so v njem občutek solidarnosti, ne le zaradi njihovih bolezni in njihovega trpljenja, ampak tudi zaradi njihove zbeganosti.

Ob pogledu na množico je Jezus doživljal resničnost Ezekijelove preroške vizije. Veliki prerok je že šest stoletij poprej uvidel ta trenutek in ga takole opisal: »Tako govori vsemogočni Gospod: Glej, jaz sam bom skrbel za svoje ovce in bom gledal nanje. Kakor pastir gleda na svojo čredo, ko je med svojimi razkropljenimi ovcami, tako bom tudi jaz pogledal na svoje ovce in jih rešil iz vseh krajev, kamor so se razkropile oblačnega in temnega dne« (Ezk 34, 11-12). Uresničile so se prerokove besede: »Jaz sam bom pasel svoje ovce in jim bom nudil počitek, govori vsemogočni Gospod« (Ezk 34,15).

Ob veličastnem prizoru množice, ki je zbrana okrog Jezusa, so apostoli razumeli, da še ni čas za počitek. Treba je oznanjati, v ugodnih ali neugodnih okoliščinah (prim. 2 Tim 4,2), tako dolgo, dokler ljudje ne bodo prišli do izvira odrešenja. V tem smislu lahko razumemo, zakaj utrujeni in izčrpani Odrešenik ob pogledu na množico, ki je žejna odrešenja, premaga telesni in psihični napor in jih »začne učiti veliko stvari«.

Zvone Štrubelj

Pisatelj Alojz Rebula sedemdesetletnik

Življenje in umetnost Alojza Rebule - Spodbuda za našo bodočnost

Pisatelj Alojz Rebula

Objavljamo govor Diomire Fabjan Bajc na proslavi Rebulove sedemdesetletnice v Društvu slovenskih izobražencev.

Generacija pisatelja Alojza Rebule je bila leta 1923 z zloglasno Gentilejevo šolsko reformo obsojena na jezikovno in kulturno smrt. V veliki meri je bil seveda cilj dosežen tako s tem ukrepom kakor z vsemi znanimi metodami.

Vendar se je Alojz Rebula maščeval. Maščeval se je zelo kulturno, lahko bi rekli po dantejevsko: tako da se je sam začel učiti in se naučil slovenščine tako dobro, da je postal eden vrhunskih slovenskih pisateljev. Že na gimnaziji je začel pisati dnevnik v slovenščini in ga še piše. Po vojni se je povezal s Slovenijo, z njeno kulturo, začel je objavljati poezijo in kratko prozo, ob povratku v Trst - po opravljenem študiju klasične filologije in angleščine - je v Literarnih vajah, nato pa še v knjigi, objavil zgodovinski roman, vezan na rojstne kraje: Devinski sholar. Tako se je začelo. Učil je na šoli, mislim da celih štirideset let, ter nudil mladim tisto, česar sam ni bil deležen; brez državne ali kogaršnjekoli podpore je v prostem času snoval in oblikoval v materinem jeziku. Ni čakal na globalno zaščito, ni iskal pomoči pri tujih političnih strankah. Kaj vse je nastalo v teh desetletjih, je nemogoče našteti, saj se je nabralo na desetine knjig (romanov, dnevnikov, življenjepisov, povesti, novel...), gotovo pa na stotine esejev, člankov, razmišljanj, recenzij, kritik ob prevodih in dramskih delih.

V svojih umetniških in esejističnih delih se pisatelj Alojz Rebula stalno ukvarja z našo domačo problematiko (marsikdaj v zgodovinski preobleki), vendar ni nikdar zakoten in »manjšinski« (beri: provincialen), vedno je svetovljan in manjšinskost (majhnost) presega s širokim zamahom svoje inteligence in razgledanosti, ki temelji tako na poznavanju tujih jezikov in literatur, zgodovine, filozofije, teologije, kakor tudi na izredni delavnosti in na pravi staroavstrijski temeljitosti. Gotovo lahko razpravlja z umetniki celega sveta, prav tako s škofi z vseh celin. Ni majhno priznanje, če francoski kardinal Poupard osupne nad njegovo izobrazbo, obzorjem, globino; ni majhno priznanje, če ga sam papež povabi na večerjo in se z njim pogovori. Kar malo neverjetno se zdi, da je iz naše srede zrasel človek in umetnik takega formata. Kako častno bi nas predstavljal v Evropskem parlamentu, ko bi ta bil res parlament narodov in manjšin in ne parlament političnih strank?

Mogoče sem premalo poudarila umetniško moč njegovih del, a menim, da je treba literarna dela predvsem brati in doživljati njihovo lepoto, ta trenutek pa je mogoče za nas pomembnejša druga misel. Sporočilo sedemdesetih aktivnih in mladostnih let pisatelja Alojza Rebule je optimistično: možno je postati in ostati pokončen Slovenec tudi v težkih časih, potrebni pa sta ljubezen in zvestoba.

Kljub splošnemu vseslovenskemu jamranju si upam trditi, da nam je veliko lažje, kot je bilo pred sedemdesetimi pa tudi pred desetimi leti, saj imamo vendar svojo državo. V glavnem je odvisno od nas, če bomo preživeli.

Za spodbuden zgled se moramo zahvaliti profesorju in pisatelju Alojzu Rebuli, ki mu na tem mestu iz srca voščimo še na mnoga leta.

Diomira Fabjan Bajc

Če bi pisanje rodilo enega samega duhovnika...

Lepo nalogo mi je dal urednik Katoliškega glasa: »Napiši nekaj v slogu, kaj Slovenija meni o Rebuli in njegovem delu?« »Kakor kdo?«, bi lahko odgovoril. Zato naj v te vrstice položim skromno osebno mnenje. Najbrž bi se mu pridružil še marsikdo v Sloveniji. O literarni veličini pisatelja bodo sodili drugi, ki so na tem področju bolj doma kot jaz. Zase lahko rečem, da z veseljem preberem vse, kar izide izpod peresa Alojza Rebule. Poznam veliko ljudi, ki mi pripovedujejo podobno. Toda danes naj se ustavim ob človeškem liku pisatelja Alojza Rebule.

Slavljenec je eden redkih slovenskih razumnikov, ki se mu ni potrebno sramovati svoje preteklosti in mu ni treba trepetati, da bodo objavili kakšen njegov spis izpred desetih let. Ni mu potrebno, da bi iskal izgovore v slogu: »Takrat sem bil zaveden. Moral sem to napisati, a danes mislim drugače, ker vidim, da se stvari z njim lastno dinamiko spreminjajo... Pritiskali so name, da sem to napisal, v resnici pa nisem tako mislil...« Svojevrstna veličina je, da se ti ob 70-letnici življenja ni potrebno sramovati prejšnjih nazorov. Rebula je enako branil velike vrednote krščanstva, slovenstva in demokracije, ko je bil na oblasti policijski komunistični režim, ko je bil kristjan predsednik prve demokratično izvoljene slovenske vlade in ko slovensko družbo obvladujejo lobiji nekdanjih komunističnih priviligirancev, ki so nakradli družbeno premoženje ter si nadeli naslove profesorjev demokracije. Branil jih je, ko je bila Jugoslavija in sedaj, ko je Slovenija.

Komu bo ušel očitek: »Lahko je bilo njemu v zamejstvu...« Prav lahko najbrž ni bilo, saj se je veliko peres iz zamejstva, sicer manj imenitnih od Rebulovega, prodalo za skledo leče...

Še nekaj mi «imponira«, da se po rebulovsko izrazim, pri slavljencu. Da se ob nastopu demokracije ni skušal vsaj nekoliko maščevati tistim, ki so po krivici zmanjševali pomen njegovega dela in njegove osebe, ker ni pristal na krivične vrednote komunističnega režima. Ali ne bi bil svojevrstni užitek povabiti nekdanjega kolega, pisca vrstic o Rebulovi knjigi Vrt bogov v Književnih listih z dne 22. januarja 1987, naj pojasni nekatera svoja stališča? Najbrž bi bilo zanimivo še koga povprašati o določenih stališčih, ki jih je izrekel prav ob soočenju z Rebulovim delom ali z njim samim. Najbrž bi bilo zanimivo, a brezplodno početje. Menim namreč, da kdor ni moralno velik v diktaturi, ni niti v demokraciji.

Kristjani v Sloveniji smo Rebuli hvaležni za pokončno držo zvestobe veri in Cerkvi. Bila nam je svojevrstno pričevanje in opora. Za ilustracijo naj navedem primer. Duhovnik - ima danes dokaj pomembno vlogo v Cerkvi - mi je dejal, kako mu je prav Rebulov članek o Cerkvi pomagal na poti do duhovništva. Če bi pisanje nekega razumnika rodilo enega samega duhovnika, ki bo med ljudmi pripravljal pot Gospodu, ali ne bi bilo že upravičeno? Ob življenjskem jubileju se zato slavljencu zahvalimo za njegovo pokončno držo, čestitajmo za uspehe in mu zaželimo še lep, ustvarjalen in dolg večer življenja.

Božo Rustja
(urednik Ognjišča)

Pogovor s pisateljem Alojzom Rebulo

Pogovarjal se je Dušan Jakomin

Izhodišče najinega pogovora naj bi bil mons. Ukmar, in sicer s svojo eshatologijo, z naukom o poslednjih rečeh. Kako bi bilo mogoče to temo variirati?

Temo bi bilo mogoče variirati na razne načine. Ena možnost bi bila govoriti o tem, kako je gledal na eshatologijo nepozabni mons. Ukmar, saj je bil menda edini v Trstu, ki se je ukvarjal s problematiko poslednjih reči, to je z eshatologijo, tudi na kulturni ravni. V mislih imam seveda njegovo zadevno knjigo.

Druga možnost bi bila spregovoriti o eshatologiji nasploh. Saj če ni poslednjih reči - sodbe, nebes, pekla - je krščansko sporočilo pravljica. Na poslednjih rečeh stoji in pade krščanstvo (in z njim islam).

Tretja možnost bi bila, razgledati se o tem, v kakšenm razmerju je do eshatoloških dejstev moderni človek. Itd.

Verovati v posmrtnost danes - kakšen izzivalen stavek...

Dejansko danes vera v posmrtnost kopni celo med ljudmi, ki se imajo za verne. Tudi med ljudmi, ki se imajo, kot se reče, za prakticirajoče kristjane. V resnici v našem poganskem ozračju ni lahko verjeti, da smrt ni konec, ampak šele pravi začetek, da je pred nami neki nov svet, neko novo, neskončno polnejše življenje. Toda če eliminiramo vero v posmrtnost, spodmaknemo tudi temelje sami veri. Čemu verjeti, če po smrti ni nič? V bogoslužju je skoraj ni molitve, ki ne bi merila na večnost: pač dokaz, do kakšne mere je Cerkev eshatološka.

Jean Francois Revel, laični volterjanec, je rekel, da je današnji kristjan človek, ki veruje v vse religije razen v svojo.

To je efektna fraza, ki me ne impresionira. Če je današnji katoličan vreden svojega imena, potem jemlje svojo vero zares in skuša po njej po svojih najboljših močeh živeti. Vse druge vere pa so stvar njegovega drugotnega zanimanja, da o sektah ne govorim.

Mons. Ukmar je nekje zapisal, da bo vsak sojen po svoji vesti.

Vest je tako rekoč božji telefon v človeku, tudi v človeku, ki nima pojma o krščanstvu. V kristjanu bi moral biti ta telefon še posebej zveneč. Da nas bo Bog sodil po vesti, pravzaprav pomeni, da se bo človek sodil sam pred Bogom: sodila ga bo njegova vest.

Pisatelj, predvsem krščanski pisatelj, ima neko vlogo klicarja, preroka?

Ob besedi »prerok« mi gre na smeh. Nikoli nisem hotel biti ne teolog ne filozof, kaj šele prerok. Poleg tega mislim, da danes svet ne potrebuje prerokov, ampak svetnike. Prav tako me ne zanima preveč debata o tem, ali je mogoče biti katoliški pisatelj. Kakšen znan kristjan - na primer Julien Green - to noče biti, čeprav je med drugim napisal knjigo o sv. Frančišku. Zame se problem postavlja čisto konkretno, kadar jemljem pero v roke: piši tako, da ne boš večal, ampak manjšal negativiteto sveta. Zame ni pisanja zunaj obnebja vrednote, tako etične kakor estetske.

Vrniva se spet k našemu Ukmarju. Ko piše o teh naših časih, pravi, da so to hudi časi. In da še bodo...

Hudi časi: kdaj v človeški zgodovini jih ni bilo? Vsekakor je to pogled krščanskega realizma, ki se nikoli ni pustil slepiti od utopij. Zadnjih 150 let je človeštvo noro sanjalo z Marxom. Dano nam je bilo videti, kam je ta sanja pripeljala. Leta 1945 smo sanjali o večnem miru: kar poglejmo ta mir, od Bosne do Ruande. In tako bodo izhlapevale vse sanje, ki hočejo napraviti iz tega sveta zemeljski raj.

Sedemdeset let je neki mejnik...

Ne dam dosti na takšne mejnike. Neki moj znanec ni mogel zaspati od razburjenja tisto noč, ko je od 49. leta prehajal v 50. Jaz te koledarske mejnike mirno prespavam. Nismo vsako sekundo na tem, da naredimo zadnji usodni prestop?

(se nadaljuje na 4. str.)

Proslava sedemdesetletnice pisatelja Rebule v Društvu slovenskih izobražencev v Trstu

Iz knjige Vinograd rimske cesarice, iz novele Sreča:

»Počakaj!«

Biti rojen. Prej ne biti, doslej biti nič, milijone let nič, potem prav tako nič, morda za vso večnost nič. Toda vmes medtem vseeno enkrat biti, med tema dvema večnostima teme — imeti oči in ušesa in hoditi in ne biti negiben kakor tale hrast pred njim, ampak gibati se, imeti roke in imeti posluh za ta glas, ki zopet zakliče tam spodaj in ga tika in mu reče domače in zaupljivo očitajoče:

»Počakaj!«

Pogovor s pisateljem Alojzom Rebulo

(nadaljevanje s 3. str.)

Morda nam vera pomaga k takšnemu ravnovesju?

Ja, vera utegne bili za človeka tudi uravnovešujoči dejavnik. V nekaterih primerih celo klinični dejavnik. Vzemiva dejstvo, koliko se je moderna doba razmitizirala okrog tako imenovane psihoanalize. Pa ne vem, če je ta učenost pomirila desetino toliko ljudi, kolikor jih je katoliška spoved.

Moremo govoriti o neki rasti v človeku? O novih spoznanjih?

Ja, toda ob vsej rasti človek ostaja, kar je. Tako tudi vera ob vsej rasti ostaja, kar je. Ob vseh novih razlagah evangelij ostaja to, kar je. Tu ne gre predvsem za umovanje, ampak za življenje. Sam, kot rečeno, nisem imel ambicije, da bi bil teolog ali filozof. Če sem napisal kakšno knjigo o verski problematiki - na primer Smer nova zemlja -, je bilo bolj slučajno. Omenjena knjiga je nastala na pobudo nekega prijatelja.

Ko sediš ob papirju, te gotovo kaj teži, če pogledaš okrog sebe...

Kako me ne bi težil razgled po tej naši zamejski pokrajini. Najprej ob pojavu, ob katerem si vsi zatiskamo oči, namreč o našem biološkem umiranju. Strah naših ljudi pred otrokom je grozljiv. Praznijo se šole, gledališča, cerkve, dvorane: beseda kultura postane ob tem trakec za mrtve. Propagirati splav pri nas, kakor je ne tako nedavno delal tukajšnji dnevnik, je bilo noro, samomorilsko in izdajalsko početje. Razgled čez religiozno pokrajino je prav tako porazen. V poganstvu smo in njegovi mračni tesnobi, v njegovem nihilizmu... Zakaj strah pred otrokom je strah pred življenjem. Je kapitulacija pred življenjem, kljub triumfalizmu z avti in prireditvami.

Sveti oče nekje pravi, da s bo sedaj začela nova evangelizacija.

To je bil tudi smoter sinode škofov v Rimu: kako planirati novo evangelizacijo. To je lahko reči. Dejansko je danes Evropa manj dostopna evangeliju kot kakšen Burundi. To ni več sveže sprejemljiva njiva, ampak tla, zacementirana od presitosti in objesti. Sicer pa je zapisano, da se Bog ne pusti zasmehovati...

Bil si v papeževi bližini, kakšen vtis si odnesel o tem človeku?

Zapisal sem ga v knjigi Koraki apostolskih sandal: »Velika človeška pristnost, velika inteligenca, svetostna substanca.«

Kaj bi še rekel našim bralcem?

Naj ostanejo še naprej zvesti slovenstvu, ki jih potrjuje za ta svet, in krščanstvu, ki jih potrjuje za prihodnjega. Naj ne ostajajo pasivni bralci slovenskega tiska, ampak naj nanj reagirajo, če jih kaj prizadene. Naša žalostna zamejska značilnost je, da naš tisk govori v puščavo, brez odziva. Glejte, koliko dopisov najdete v italijanskem tisku... Slovenci se moramo prebiti iz zadržanosti, v katero nas je (poleg našega zavrtega temperamenta) pol stoletja pehala diktatura (in zamejstvo je mrlelo pod njeno senco bolj, kot smo se zavedali), v novo sproščenost.

Knjiga Severni križ - poklon pisatelju Rebuli

Pisatelju Alojzu Rebuli so tržaški prijatelji ob njegovi sedemdesetletnici »na skrivaj« izdali (pisatelj namreč zanjo sploh ni vedel) pri tržaški reviji Mladiki knjigo njegovih utrinkov-zapisov-iskric in razmišljanj o slovenstvu in slovenskem narodu. Knjigo so naslovili Severni križ, pisatelju pa so jo podelili na zadnjem ponedeljkovem srečanju slovenskih izobražencev v Trstu v ulici Donizetti, na večeru, ki je bil posvečen prav njegovemu visokemu življenjskemu jubileju. Iz knjige objavljamo celoten uvod.

Alojzu Rebuli poklanjamo ob sedemdesetletnici to knjigo, ki so ji stale ob strani tri rojenice: hvaležnost, spoštljivost in radost praznovanja.

Sicer pa - ali je sploh darilo, če komu pokloniš drobce tistega, kar je bil že on sam daroval, in v takem izobilju lepega in prizadetega?

Na teh straneh je majhen izbor odlomkov, ki se v pisateljevem opusu nanašajo na slovenstvo, dojeto in podano v dvojnem ključu ljubezni in razmišljanja. Zbiranje in odbiranje gradiva je bilo težavno, saj se slovenstvo v njegovih delih pogosto ne javlja v razvidnem stanju sadežev ali kristalov. Prisotno je tudi, ko ga ne opaziš direktno: ne dosti drugače, kot se kisik nahaja v zraku in vodi in rudah.

Zato so slovenski, domovinski utrinki iz Rebulovega umetniškega in miselnega snovanja v tej mali jubilejni antologiji bolj ali manj v zapredkih še drugih žlahtnosti, s predznaki humanega in večnega. Kristal lahko izrežeš in izbrusiš, glasbe ne moreš.

Ta knjiga ima dva dela. Slogovno se razlikujeta v tem, da je prvi zajet iz literarnih stvaritev, drugi pa iz esejistike. V prvem je misel pod nadzorstvom srca, v drugem pa srce pod nadzorstvom misli.

SEVERNI KRIŽ

Tega ozvezdja, kot vemo, seveda ni. Izmislili smo si ga s spojitvijo dveh nebesnih realnosti, Južnega križa in Severnice z njeno sijajno soseščino.

Južni Križ je v sodobni slovenski zavesti simbol zdomstva in diaspore. Ime tega ozvezdja nam v hipu prikliče spomin na rojake po daljnih celinah pod ekvatorjem, z miselnim podaljškom tudi na ameriški sever, kjer je slovenstvo na podoben način opečateno z usodnimi daljavami.

Severnica s svojim spremstvom obeh Voz pa je tukaj in naša, njena svetlobna stoletja so zrla na kraje in ljudi, ki so iz abecede neke skrivnostne zamisli sestavljali ime Slovenija.

Južni križ, tako beremo v vesoljsko-slovenskem slovarju, pomeni zvestobo, ljubezen in hrepenenje.

Severnica, beremo prav tam, pa je orientacija, premišljenost in nadaljevanje.

Srce in misel, če naj oboje strnemo v dve navadni in hkrati visoki besedi, nimata ločenih rezidenc pod simbolnimi zvezdami severa in juga. Stalno se sprehajata v obe smeri, srečujeta in spajata se pod lučmi večnosti z enako naravnostjo kot v tišini našega zavedanja.

Iz takega prepričanja - da se izpod zvezd vrnemo na strani te knjige - se je porodil le navidezno umetni Severni križ.

Poklanjamo-vračamo ga Alojzu Rebuli ob jubilejni postaji njegovih ustvarjalnih desetletij.

1969 - 1994
Pred 25. leti je bil prvi človek na luni

Ta veliki podvig - vstop na luno - je odločno hotel ameriški predsednik John Kennedy. Stal je nad 30 tisoč milijard lir; že to dokazuje, da je človek tehnično in finančno stopil v planetarni svet in zdelo se je, da bomo tako v začetku nove dobe.

Amerika je dosegla prvenstvo nad Rusijo.

Toda še danes, po 25 letih, se sprašujemo, kateri je bil pravi pomen te pobude, ki je ostala sama sebi namen, kakor dokazuje takojšnja prekinitev te nadvse predrage tekme v vesolje, medtem ko so postajali problemi na zemlji vedno bolj težki in zagonetni, nekje celo vroči.

Avantura se je začela 16. julija 1969 ob 15.32 (po naši uri). Velika raketa Saturn 5 se je dvignila iz Cape Kennedy s tremi astronavti v Apollu 11: Neil Armstrong, Edwin Aldrin in Michael Collins, vsi tirje rojeni leta 1930. Po poletu v vesolje, ki je trajal 94 ur, je Armstrong stopil s trajektom Lemom na luno 21. julija ob 4,57. Lem je tehtal 16 ton, imel je 18 motorjev, s 50 km električnih žic, 8 radijskimi aparaturami, 15 antenami in štirimi »kremplji«, da je lahko pristal na luno. Danes lahko občudujemo to čudo v muzeju v Washingtonu v bližini Bele hiše.

Uresničila se je napoved predsednika Kennedyja: Amerikanec na luno pred 1970. letom.

Ves svet je sledil tej čudoviti avanturi po neposrednem televizijskem prenosu toda z različnimi občutki: eni navdušeni, drugi polni premislekov.

Armstrong je prinesel s seboj na luno registrirane poslanice predsednikov 73 držav (v Italiji je bil tedaj Saragat). Registrirali so jih na mali disko (s premerom 4 centimetrov) skupaj s papeževo poslanico z besedilom 8. psalma v latinščini z dodatkom:

Slava Bogu, od katerega človek črpa tako velik pogum, za ta čudoviti podvig, kateremu voščimo srečen uspeh.

Tedaj ni bilo mikrochipov, pomagali so si s tem, da so vsako posebej napisali na papir in jo zmanjšali za 200 krat, da je postal pravokotnik (1 mm × 1,3 mm. To in še drugo je astronavt položil na lunina tla ob ameriški zastavi.

Povratek z Lune v Apollo 11 je bil nadvse tvegan, a je šlo po sreči. Tu moramo priznati veličino človeškega razuma. Ko se je Armstrong pridružil dvema kolegoma, so se tehniki NASE, in ves svet, oddahnili.

En mesec po vrnitvi na zemljo so ti trije astronavti doživeli v Manhattanu enkraten sprejem štirih milijonov oseb in predsednika Nixona, ki so nove junake počastili. Amerika ni doživela takega veličastnega sprejema po vojni.

Papež Pavel VI., ki je osebno sledil po televiziji vsemu podvigu, je poslal posebno poslanico, v kateri, med drugim, pravi:

»Prav je, da se zamislimo o tem čudovitem in nezaslišanem dogodku, da se zamislimo o vesoljstvu, ki odpira pred nami svoj nemi skrivnostni obraz v brezmejni podobi tolikih stoletij in z neizmernim prostorom. Kaj je vesolje, odkod, kako, zakaj?«

»Prav je, da razmislimo o človeku, o njegovem vsestranskem razumu, o njegovem pogumu, o njegovem neslutenem napredku.

Slava, pozdrav in blagoslov vam, zasvojevalcem lune, blede luči naših noči in naših sanj. Nesite njej, z vašo živo prisotnostjo, glas duha, slavospev Bogu, našemu stvarniku in očetu.

NASA, ki je uresničila ta podvig, je dosegla med leti 1960/1970 svoje največje uspehe, zaposlila je nad 400.000 oseb. Dva vzroka pa sta prekinila nadaljne ogromne načrte te ustanove: prenehanje kompeticije z Rusijo, ki je priznala prvenstvo Amerike, ter tragedija Challengerja, ki je leta 1986 eksplodiral v zraku in povzročil smrt sedmih astronavtov.

Reagan je hotel dati novega zagona, prišli smo tako do Shuttla, ki pa je dobil čisto novo pot: prenos tehnologije v vesolje.

Danes slavi NASA to svojo 25-letnico bolj skromno, ker so se pač pojavila nova privatna podjetja, ki lahko tekmujejo temu velikanu, ki ni več tak.

Trije astronavti imajo danes 64 let, so v penziji in obenem konzulenti neke privatne vesoljske industrije.

Vesoljske industrije imajo sicer svoje načrte, toda ni denarja.

Na svetu pa, kot vemo, nismo še rešili številnih problemov.

Človek pa nosi največje in najvažnejše vesolje v sebi, vesolje, ki čaka veliko rešitve... **d.j.**

Ali se da »elegantno« okrasti tovornjak?

OD NAŠEGA DOPISNIKA IZ MOSKVE

Rusi so dokazali, da ja.

Veliko večino blaga, ki ga Rusi uvažajo z Zahoda, prevažajo s tovornjaki. Ti tovornjaki so pogostoma tarča ropov in kraj. V zadnjem letu se je v Moskvi razvil zelo »eleganten« način kraje, ali bolje goljufije.

Ko prevoznik prevzame blago, mu pošiljatelj izroči tudi dokumente, na katerih so napisani podatki, ki omogočijo šoferju, da najde prejemnika blaga. Te dokumente mora šofer pokazati na vsaki meji, ki jo prekorači.

V Moskvi ni pravih, organiziranih zbirnih centrov za tovornjake. Iz navade se šoferji zbirajo okoli treh večjih hotelov. Od tam telefonirajo prejemniku blaga, ki potem na carini uredi vse dokumente, tako da lahko prevzame blago. Do tu vse v redu. Torej kje je goljufija?

Včasih, ko se šofer pripelje k enemu od treh hotelov, še preden telefonira prejemniku, ali takoj potem, se mu približajo elegantno oblečeni ljudje, ki očitno razpolagajo z vsemi podatki o tovoru, pošiljatelju, prevozniku in prejemniku. Predstavijo se kot direktorji ali uslužbenci firme, prejemnika blaga. Vljudno se pozanimajo, kako je bilo na poti, katere težave je imel. Nato ga povabijo, naj jim sledi na to ali ono carino in, po končanih opravkih, v kako skladišče, kjer raztovorijo tovornjak. Tam prejme svoje izvode dokumentov z vsemi žigi in podpisi carine in prejemnika blaga.

Šofer se mirne vesti vrne domov.

Ko pa se pripelje domov, zve, da prejemnik ni prejel blaga, ki ga je plačal, preden je odšlo na pot. Kaj kmalu se izkaže, da so vsi žigi in podpisi, ki jih je prejel, ponarejeni: blago so »prevzeli« neznanci, organizatorji goljufije.

Na tak način je že izginilo vsaj 200 tovorov v zadnjem letu. Gre predvsem za obutev, obleko, živila, pa tudi pohištvo. Skratka gre za blago, ki se ga da kaj hitro prodati. So znani primeri izginotja blaga iz Italije, Slovenije, Avstrije in Nemčije. Morda pa je izginilo mnogo več tovorov, tudi iz drugih dežel. Na žalost ni statistik, ker ruska milica ne obravnava vseh primerov skupaj na enem mestu, ampak enega tu, drugega tam, po vseh stotinah postaj milice v Moskvi. Te postaje pa so tako slabo organizirane, da pogosto nimajo niti fotokopirnice. Včasih obstaja tudi sum, da sploh ničesar ne naredijo, da bi izsledili krivce, ker čakajo na podkupnino.

Pošiljateljem, prevoznikom, prejemnikom blaga in, ne nazadnje, zavarovalnicam pa preostanejo vprašanja: od kod tej »organizaciji« (Rusi bi rekli mafiji) tako natančni podatki o prevozu in kaj narediti, da bi vse to preprečili?

Sumijo, da »organizacija« dobiva podatke iz nekaterih carin: šoferji izročajo dokumente in nekdo jih po telefaxu pošilja v Moskvo. Tam pa izbirajo tovore, ki jih zanimajo: časa imajo dovolj, da se pripravijo na »sprejem«.

In kako preprečiti nadaljnje goljufije? Najboljša pot bi bila zgraditi zbirni center, terminal s carino, skladišči itd., kjer bi šoferji opravili vse carinske posle in predali blago prejemniku. Seveda tega terminala ni mogoče zgraditi v nekaj dneh. Med tem bi morali šoferjem dajati podatke o prejemniku (telefone, imena itd.) dosti bolj pazljivo, na primer ločeno od uradnih, carinskih dokumentov. Predvsem pa bi morali pošiljati v Moskvo malo bolj »pazljive« šoferje, na primer take, ki ne bi pozabili, da tudi v Rusiji, kakor v večini dežel, carina ne dela ob sobotah, nedeljah in praznikih.

S.Č.

Komedija ne sme sobivati s tragedijo

»Pruska kraljica je sprejela Napoleona in ga nagovorila kot Himena v tragediji: "O cesar, pravica, pravica, Magdeburg!" V tem slogu je tudi nadaljevala in to ga je spravilo v neprijetno zagato. Zato jo je kratkomalo prosil, naj sede. S tem je do tal porušil vzvišenost prizora. Marsikatera tragedija se namreč spremeni v komedijo, če se tudi samo za trenutek usedemo.

Te kraljevske skice se je treba lotiti s povečevalnim steklom. Povečava: telo, ki se z vso silo povzpne nad duhom. Naletimo na splošen pojav, ki ga lahko označimo tako: oblika, ki docela preplavi vsebino, črka, ki kljubuje duhu.«

(Prosto povzeto po Bergsonu)

Ali smemo trditi, da je tako sedenje na splošno upodobitev težnosti?

Z drugimi besedami povedano: danes veliko sedimo pred televizijskimi sprejemniki. V tem obdobju nas slike in komentarji iz nogometnega SP dobesedno preplavljajo. Doživljamo fenomen, ki ima nedvomno večje razsežnosti od kraljevskega vzpona piramid. Moderni faraoni se zavedajo, da glina in kamen nista večna. Babilonski stolp se je porušil. Zato so dali zgraditi okoli nogometnih stadionov velike piramide mnenja. Danes domala vsi razpravljajo o tem dogodku. Časopisje posveča svojo pozornost vsem platem te prireditve. Nekateri se ukvarjajo s športno najbolj navdušujočimi goli, drugi se jezijo na igro italijanske reprezentance in na bajne zaslužke nogometnih asov, tretji se presenečeni sprašujejo, kem se je skril duh športnosti, ki je v De Coubertinovih časih baje proslavljal vsakovrstni podvig. Ob vsej stvarni resnici, ki se v tem govoričenju prikazuje, se moramo zavedati, da smo tudi sami eden izmed mnogoterih temeljev piramid mnenja. Dokler razpravljamo o hrupnem navijanju v modernih amfiteatrih, dokler zremo s povečevalnim steklom v življenje njihovih borcev, lahko samo zagrenjeno ugotovimo, da ljudje potrebujejo »panem et circenses«. In nič več. Marsikdo je osupnil, ko je zvedel za smrt kolumbijskega branilca Andresa Escobarja. Nosil je isto ime kot človek, ki je z mamili ubil na tisočine izgubljenih sinov in je z istimi mamili pripravljal blaginjo sebi in državi. Kakor da se je usoda z Andresom poigrala. Z nogometom je služil kruh, zanj je umrl. In nič več.

Marsikdo je ugotovil, da je to žalostno, da celo presega sramoto, ki jo je povzročil Maradona z jemanjem prepovedanih poživil. In nič več. Gledalci so počastili Escobarjev spomin z enominutnim molkom. Vse je izgledalo kot farsa. Začeli smo se spraševati: »Kaj pa bi bilo, ko bi Andres Escobar ne bil zakrivil gola, ki je pokopal svojo reprezentanco? Kaj bi bilo, ko bi se ne bil dotaknil tiste usodne žoge? Kaj bi bilo, ko bi bil fant raje SEDEL na klopi?«. Če smo se tako vprašali, moramo zaključiti, da je Escobarja nedvomno imel v oblasti naš zli duh, tisti duh težnosti, ki je daleč strašnejši od zasmehovanja. Igralci se ne smejo sramovati, če se med igro z vsemi silami borijo za zmago. Ne sme se sramovati ekipa, ki je svoje navijače za trenutek popeljala v svet praznovanja. Sramotno pa je, da je spektakel popeljal igralca v daljave smrti. Sramotno je, da burkasto in sproščeno dojemamo vsako tragedijo, bodi to Bosna ali Ruanda ali nogometno prvenstvo. Sramotno je, če bo v zgodovini tega prvenstva ostalo zapisano samo ime zmagovalca, ne pa smrt Andresa Escobarja. Faraoni. »Pravica, pravica, Magdeburg!« In nič več. Stadion ni kraj malikovanja. Ni nevarno to, kar pride v človeka, ampak to, kar pride iz njega. Stadion ni malik. Malik je piramida, ki se razpenja nad njim, piramida, v kateri počiva Andres Escobar. Kriv je bil le, da je znotraj njenih sten beračil in si pri faraonu služil za življenje. Že res, da nas nogomet slepi pred zaskrbljujočimi vladnimi programi. Že res, da je lahko uživanje ob športnem prenosu tančica votlosti. Že res, da je nogomet senčni nakit diktatorjev, kot nam je na odru pred kratkim povedal Rebula.

Bolje pa je spreobrniti človeka kakor razrušiti njegovo svetišče. Hrup lahko sobiva s tišino. Zmeda jezikov ne moti čistega srca. Komedija pa ne sme sobivati s tragedijo. Da spomin na smrt ne tone v bučno veseljačenje. Da se ne bomo zlobno nasmihali nogometašem, če slišimo za Escobarja. Ne smemo se smehljati na kraju, kjer nekdo počiva.

Čeprav je onkraj reke vrtiljak. Četudi je onkraj stadiona pokopališče.

Jan Bednarik

Mali tabor v Gornji Rižanski dolini

Milan Gregorič

Ob starodavni predloški cerkvi ob vznožju kraškega venca, ki se vije od Socerba, preko Črnega Kala, Podpeči in naprej v notrajnost Istre, je domači župnik Drago Čuk organiziral na Kresno noč in na predvečer slavja ob proglasitvi nove, neodvisne evropske države Republike Slovenije ljudsko slavje z domiselnim kulturnim programom, kratkim svečanim nagovorom in pogostitvijo udeležencev z dobro kapljico in dobrotami domačih gospodinj. Pravi mali tabor, ki je privabil številne obiskovalce od blizu in daleč, predvsem iz vasi, ki kot človeška gnezda začarano čemijo visoko pod kraško steno. Slavje je poleg taborniškega kresa oživel tudi krepak domači mešani pevski zbor pod vodstvom g. Čuka, med ostalim tudi z doživeto intonacijo Zdravljice. Slavnostni govornik pa je spomnil prisotne, da se je potrebno znova in znova spominjati velikega dogodka našega naroda izpred treh let, da ne bi naša pozornost in naš duh povsem otopela v skrbeh in tegobah vsakdanjega dne. Od tedaj naprej je namreč, tako kot pri mladi družini, ki gre na svoje, tudi naša skupna usoda predvsem v naših rokah. Poudaril je, da odhajamo na pot v samostojno življenje trdo preizkušeni in utrjeni skozi težka zgodovinska obdobja in dogodke. Nič nam namreč ni bilo podarjeno. Vse smo si morali sami izboriti, tako narodno osvoboditev kot tudi državno osamosvojitev in demokracijo ter z njimi tudi lastno človeško in narodno dostojanstvo.

To je dragocena dota, ki nam bo še kako potrebna na občasno tudi trnovi poti samostojnega življenja.

In kot je postala Slovenija samostojni subjekt oz. dejavnik v širši mednarodni družini narodov in držav, mora tudi ožja skupnost v Istri zaživeti svoje ambicioznejše in dejavno življenje na vseh področjih udejstvovanja. Zavedati se je treba, da so minuli časi, ko bi se kot ovce slepo prepuščali pastirjem, da nas samovoljno vodijo, žal tudi po stranpoteh. Dvajseto stoletje mora tudi za ožjo istrsko skupnost postati doba treznega razmisleka, pokončne drže in samostojnega odločanja. Z značilno istrsko trmo, tako kot to počne neustrašena Šavrinka Rožana Koštiál, je potrebno ponovno uveljaviti po krivem poteptane vrednote, med katerimi so bili npr. čast in veljava kmečkega stanu in zasebnega dela, vera, narečje, običaji, kmečka delavnost, skromnost, ljudska modrost in življenjska filozofija nasploh. Istra je kljub ali morda prav zaradi težkih izkušenj v preteklosti tudi tradicionalno naklonjena sožitju. In ta naboj strpnosti in odprtosti do drugih in drugačnih, tudi in predvsem do manjšin, je vzdržal tudi novejši naskok nacionalizma. Na zapadni strani meje pa nam prebujanje demokratičnih in miru predanih sil, kljub rožljanju skrajne desnice, vzbuja upanje, da bo na tem kosu zemlje postopoma vendarle prevladala kultura dialoga in sodelovanja. Zato je treba izvajati neprestan pritisk na vse tri vlade, da bi na podlagi najboljših evropskih tradicij ustvarile tudi na prostoru od Višarij in Bovca navzdol, preko Goriške, Trsta, Istre in Reke zgleden laboratorij sožitja, ki bo hkrati spoštoval obstoječe državne suverenosti in hkrati s primernimi olajšavami omogočil čimvečji in čimlažji pretok idej, blaga, kapitala in ljudi.

Na koncu je govornik pozval prisotne, naj se v mislih pridružijo tihi molitvi pokojnega istrskega pesnika in duhovnika Alojza Kocjančiča, ki je zavzdihnil: »Oh, razpni Gospod, razpni pomladne zarje, naj varna spet se vije naša pot, v vseh bojih naj nas tvoja roka varje, nad nami čuva in nas reši zmot.«

V rimskem parlamentu trije in ne en slovenski poslanec

Pretekle dni so se v Anhovem spomnili Jožeta Sreberniča iz Solkana ob 50-letnici smrti; utonil je namreč v narasli Soči skupaj s tremi tovariši na poti iz Brd na konferenco v Laznam. V Anhovem so mu postavili spomenik.

Ob tej priložnosti je Primorski dnevnik zapisal: »... kot edini Slovenec se je v takratnem rimskem parlamentu boril proti krivicam« (do slovanov v tedanji Italiji). Dejstvo pa je, da so prvi državnozborskih volitvah v rimski parlament leta 1924 bili izvoljeni trije slovenski poslanci: Josip Wilfan na Tržaškem za liberalno stranko, Engelbert Besednjak za SLS na Goriškem in Josip Srebernič za komunistično stranko. V parlamentu so ostali do leta 1929, ko je Mussolini razpustil parlament in uvedel diktaturo.

Josip Srebernič je bil komunist starega kova, idealist, kot jih je tedaj bilo nekaj vsaj na Primorskem. Pozneje je precej let preživel v internaciji in po zaporih. Ob njegovi smrti se je govorilo, da se ga je tedanje vodstvo OF želelo iznebiti prav zaradi njegove poštenosti, saj se ni šolal v Moskvi pri Stalinu kot tedanji voditelji slovenske Partije in OF. Njegova smrt v Soči naj bi bila namerna. Tako se je tedaj govorilo. Zgodovinarji naj poiščejo resnico.

S Kugyjem na počitnice

Rafko Dolhar

Spomenik Kugyju v Trenti. V ozadju Jalovec

Če imate že v žepu letalsko vozovnico za eksotično plažo na drugi polobli ali pa ste se prijavili za izlet po evropskih prestolnicah, vas ta zapis ne bo zanimal. Če pa bi radi iz mestnega vrveža in pasje vročine pobegnili ne da bi zato morali prevoziti nekaj sto kilometrov vročega asfalta, utegnete dobiti tu morda zanimiv namig. Tudi sam namreč pogosto sledim kakemu preprostemu namigu. Letos je posebna priložnost za tak namig, poteka namreč točno 50 let od smrti velikega planinca, posebno pa velikega ljubitelja Julijcev, dr. Juliusa Kugyja. V štirih desetletjih pred prvo svetovno vojno je sistematično zahajal v Julijce ter jih s svojimi zapisi v planinski literaturi predstavil evropski publiki.

Slovenci imamo do njega posebno, kompleksno razmerje. Ne moremo si ga popolnoma lastiti, čeprav je skoraj povsem naše gore list. S pojmom, ki je danes zelo v modi, ga imamo za pristnega Srednjeevropejca. Rodil se je v Goriči, živel v Trstu kot sin ponemčenega koroškega slovenskega trgovca in poitalijančene hčerke slovenskega pesnika Jovana Vesela-Koseskega. Do konca osnovne šole je mladi Kugy poznal samo italijanščino, potem pa se je oče nekega dne spomnil in ga prevzgojil v Nemca. V nemščini je tudi napisal vseh svojih sedem planinskih knjig, a Slovenci smo edini narod, ki si je prevedel vse Kugyjeve knjige.

Zakaj nam je torej tako pri srcu, da smo ga skoraj posvojili? Predvsem zato, ker je odkrival nove poti in smeri na čisto slovenske gore, pri tem pa se je zelo približal slovenskim gorjanom, ki so ga vodili po naših vrhovih in je torej zasluga za odkritje Julijcev gotovo razdeljena med meščana, ki je za to dal pobudo, in domačega planšarja, divjega lovca ali gorskega vodnika, ki je omogočil realizacijo meščanove zamisli. Obenem je treba Kugyju priznati, da je spoštoval domača imena gora in jih uvedel v planinsko literaturo. Toda s tem vas sedaj ne maram obremenjevati. Dejstvo je, da se je mladi Kugy napotil v Trento z botaničnimi nagibi, iskal je čarobno cvetko, Scabioso Trento. In čeprav mu je bilo kmalu jasno, da te rože mogote ni, se je tako zaljubil v Julijske Alpe in v ljudi, ki so med gorami prebivali, da je tja zahajal štiri desetletja. Mislim, da poleg pesnika Gregorčiča nihče drug razen Kugyja ni bistri Soči posvetil tolikšne pozornosti, občudovanja in ljubezni. V dolini Trente je bil sploh nekaj desetletij doma v »hiši mehkih src«, kot je poimenoval domačijo svojih zvestih trentarskih vodnikov.

Danes ostaja v obiska vrednem trentarskem muzeju prikazan spomin na odkrivanje Julijcev in na delo Kugyja in njegovih Trentarjev. Kugyjev prijatelj, znameniti botanik, Boisdechen, pa je Trenti poklonil čudoviti planinski vrt, alpinetum Juliana. Dovolj je že nagibov za obisk doline Trente. Ob tem se še spomnite, da je v majhnem trentarskem zaselku Vrsniku mnogo poletij preživel alpinist in profesor inženir Avčin, ki je skupaj z ženo Julijano poslovenil dobršen del Kugyjevih planinskih spisov. Če se boste iz Trente kamorkoli dvignili v višine, od Triglava do Jalovca pa Razorja in Škrlatice, da omenim le nekaj vrhov, povsod boste hodili po poteh, ki jih je s svojimi Trentarji poiskal in našel Julius Kugy. Triglav s svojo okolico je bila Kugyjeva prva mladostna ljubezen. Ko se je v zrelih letih podal preko Predila v Kanalsko dolino, se je nastanil v Ovčji vasi, kjer je našel novega, morda najzvestejšega spremljevalca Antona Ojcingerja. Z njim je začel sistematično lesti po vseh pobočjih, žlebovih in grebenih Zahodnih Julijcev, od Naboisa in Viša do Kanina in Montaža. Temu mogočnemu vrhu je posvetil vse moške energije, saj je na vseh njegovih strmih stenah speljal številne prvenstvene smeri. Ob tem velja posebej poudariti, da gora ni hotel posiljevati z okovjem ter se je v skladu s svojimi principi za varovanje posluževal le vrvi iz navadne konoplje in cepina. V Ovčji vasi je na hiši št. 25 Kugyju posvečena spominska plošča. V tej hiši, nekdanji Ojcingerjevi domačiji, je Kugy preživel prenekatero poletje po prvi svetovni vojni in tu napisal tudi večji del svojih planinskih spisov. Mislim, da je nagibov za krožno pot okoli naših Julijcev po Kugyjevih stopinjah s prijetnim postankom ob srebrnoprozorni Soči ali šumečih jelkah v Zajzeri, več kot dovolj. Če boste iz kake Kugyjeve knjige prebrali katero stran čiste planinske poezije, pa je mogoče, da vas zamika tudi obisk kakega čudovitega sončnega vrha. Vsakdo lahko najde svojo pot v planine in prepričan sem, da mu ne bo žal.

Sv. birma v Števerjanu

Števerjanski birmanci s škofom Uranom in župnikom Lazarjem (foto H. Jussa)

V nedeljo, 10. julija, se je števerjansko verno občestvo zbralo v cerkvi sv. Florijana, da bi skupaj z letošnjimi birmanci, njihovimi botri, starši, sorodniki in ožjimi prijatelji, prisostvovalo sprejemu teh mladih src v naše skupno vzvišeno telo, ki je Cerkev, in da bi z molitvijo in petjem duhovno spremljalo ta njihov slovesni dan.

Prazniku je dala poseben pečat prisotnost ljubljanskega pomožnega škofa msgr. Alojza Urana, ki je daroval sv. mašo in podelil zakrament sv. birme letošnjim birmancem. Teh je bilo petnajst, 10 fantov in 5 deklet. Domači župnik g. Anton Lazar ga je povabil med nas, ker »itak smo s Slovenijo povezani na politični, gospodarski ravni; zakaj ne bi torej naredili tudi znotraj Cerkve koraka v to smer?« Goriški nadškof je ta predlog števerjanskega župnika z veseljem sprejel.

Škofu Uranu sta asistirala še msgr. Franc Močnik in msgr. Kazimir Humar. Birmanci so med mašo sodelovali z branjem beril in prošenj, škof Uran pa se je njim in tudi vsem prisotnim priljubil predvsem z mašnim nagovorom, iz katerega so žarele preproste, a globoke besede moža, ki mu je Kristus poglavitni smisel življenja. Priljubil pa se je tudi z ubranim in navdušenim petjem, s katerim se je skupaj z vsemi prisotnimi poveselil še po sv. maši ob prigrizku in kapljici domačega vina na trgu pred cerkvijo.

Ob tej slovesnosti gre iskrena zahvala vsega farnega občestva predvsem župniku g. Antonu Lazarju, ki je birmance pripravil, in škofu msgr. Alojzu Uranu, prav tako tudi vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uresničitvi tega praznika.

Srečanje med SGZ in goriško sekcijo SKGZ

V sredo, 6. julija, je bilo na goriškem sedežu Slovenskega gospodarskega združenja srečanje med vodstvom SGZ in najvišjimi predstavniki pokrajinske delegacije SKGZ. Do srečanja med obema organizacijama je prišlo na pobudo SGZ, katero je na sestanku vodil njen predsednik Hadrijan Corsi, medtem ko je vodil goriško pokrajinsko delegacijo SKGZ njen predsednik Karel Devetak. Kot na nedavnem srečanju med predstavniki Sveta slovenskih organizacij in med SGZ, so tudi na tem srečanju veliko govorili o medsebojnem sodelovanju. Seveda so z delegacijo SKGZ lahko govorili precej bolj poglobljeno o tej temi, ker je vsem znano, da je SKGZ gospodarsko in finančno veliko bolj bogata in trdna kot pa SSO. Zato so veliko in poglobljeno govorili o gospodarskem sodelovanju, predvsem pa o reorganizaciji slovenskega bančništva na Goriškem; bilo je govora še o reorganizaciji Kmečke zveze in tu je SGZ ponudila SKGZ svoje sodelovanje. Na seji med SKGZ in SGZ je bilo še govora o volitvah v goriških občini, ki slovenskim ljudem gotovo niso bile naklonjene. Seveda so na srečanju spregovorili še o sodelovanju z matično državo in z italijanskimi trgovci in podjetniki.

Gostovanje med borovci v Števerjanu

V soboto, 9. julija, so se mudili v goriških Brdih Slovenski Krščanski Demokrati iz Ribnice na Dolenjskem. Vodil jih je Benjamin Henigman, član slovenskega parlamenta. Obiskali so klet na Dobrovem, kjer so se srečali s predstavnikoma števerjanske sekcije Slovenske skupnosti, predsednikom Ivanom Vogričem in tajnikom Dominikom Humarjem. Izlet so nato nadaljevali preko mejnega prehoda Jenkovo po Plešivem preko Jazbin v Števerjan. Tu jih je spremljal tajnik Humar, ki jim je po poti na kratko razložil zgodovino teh krajev in prikazal sedanje stanje vasi in občine. Goste je predvsem zanimal način življenja naših ljudi. Žal pa se jim je zdelo čudno, da tu živijo v glavnem Slovenci!

Na trgu pred cerkvijo v Števerjanu so si najprej ogledali spomenik padlim za svobodo v 2. in se začudili, da je tako majhna vas morala darovati toliko žrtev. Sprejel jih je tudi g. župnik A. Lazar, ki jim je ob ogledu cerkve nanizal nekaj podatkov. Pred Sedejevim domom so jih pričakali še deželni predsednik SSk Marjan Terpin, predsednik Briške gorske skupnosti Hadrijan Corsi, predsednik društva Sedej Marko Terčič in tajnica Franka Padovan. Ogledu dvorane je sledila napitnica Med Borovci. Goste so predstavniki naših organizacij še seznanili s kulturnim, političnim in gospodarskim delovanjem vasi. Po simbolični izmenjavi daril smo se pozdravili do prihodnjega srečanja, ki bo v Ribnici na prazniku »Suhe robe« meseca septembra.

Po pobratenju s Krščanskimi demokrati iz Medvod je tako števerjanska sekcija stranke SSk še enkrat pokazala odprtost do sorodnih ustanov v matični domovini in pripravljenost za sodelovanje na vseh področjih.

V.

Vrnili smo se iz Lurda

Romarji v Lurdu

Modri vlak iz Gorice z nad 500 romarji in bolniki se je pretekli četrtek vrnil iz Lurda. Med temi je bilo nad 50 naših slovenskih ljudi, ki sta jih spremljala najstarejši in najmlajši izmed naših slovenskih duhovnikov gg. Močnik in Bolčina. Vodilna misel naše skupine je bila prošnja za zdravje naših družin, iz katerih naj zrastejo tako potrebni duhovni poklici. Dvakrat smo imeli sv. mašo pri votlini, kjer se je Bernardki prikazala Marija. Prvič samo naša slovenska skupina, drugič pa v skupni maši treh naših škofij, goriške, belunske in pordenonske, ki so jo vodili trije škofje teh skupin.

Vse je, hvala Bogu, potekalo v najlepšem redu, kljub izrednemu številu romarjev vseh barv in jezikov. Vročina nas je malo mučila na poti v Lurd, tam pa je bilo kar prijetno, saj je tu pa tam porosil tudi dež. UNITALSI-ju, ki romanje prireja, se lepo zahvaljujemo, saj smo res čutili, da smo vsi Marijini otroci. **m.f.**

Doberdobci smo poromali v Lurd

Doberdobski župljani pred baziliko v Lurdu

Prvič v zgodovini Doberdoba smo imeli župnijsko romanje v Lurd. Kot župnija radi romamo, vendar v tem prelepem Marijinem svetišču pod Pireneji smo bili prvič. Nekateri naši so že bili tam, vendar ne skupaj kot župljani.

Iz Doberdoba smo odšli 24. junija in se vrnili 28. junija zvečer. Prihod in odhod so naznanili naši zvonovi, da so tudi drugi vedeli, da gremo in da smo prišli, ter da bomo in smo zanje molili.

Pot nas je vodila skozi Ligurijo v Francijo, kjer smo si v Carcassonu ogledali čudovito utrjeno mesto, krasno romansko gotsko katedralo in v njej maševali. Lurd pa je bil enkraten. Bilo je veliko skupnih pobožnosti, kot tudi veliko časa za osebno pobožnost. Presunila nas je procesija bolnikov in sploh bolniki, pa tudi izredni red v Pijevi baziliki pri maši narodov, kjer se je slišala tudi slovenska prošnja. Pri procesiji z lučkami je bila tudi slovenska molitev in slovensko petje. Mir pred votlino in ogledi so bili enkratno doživeti. Skupaj smo se poslovili od Lurda pred votlino na drugi strani reke Gave, kjer smo pred novo Bernardkino baziliko še zadnjič pozdravili Našo Gospo ter priporočili sebe in domače in odšli proti domu. Ustavili smo se v sloviti Pavijski kartuziji in tu smo imeli mašo. Potem pa nam je mladi cistercijanski pater, ki pozna naše menihe v Stični, razkazal baziliko in nakazal zgodovino kraja. Najprej so bili v tem samostanu kartuzijanci, potem pa so vanj prišli cistercijanci, ki so tam še danes. Skupnost ima 24 patrov, od katerih sta dva Afričana. Domov smo se vrnili polni lepih vtisov in tudi enkratnih doživetij. Hvala našemu g. župniku, da nas je ubogal in peljal na romanje, ker je bil pred romanjem v velikem dvomu, da nas ne bo dovolj, kar pa se je kmalu pokazalo, da ni tako, saj so ostali še nekateri doma, ker ni bilo zanje prostora. Zahvala gre tudi vodiču g. Mateju, ki je v organizaciji agencije QUO VADIS skrbel za naše lepo počutje.

Kristjan

Sovodnje

Občinski svet je na zadnjem zasedanju, 27. junija, odložil na prihodnjo sejo kar pet od enajstih točk dnevnega reda. To je naredil na predlog načelnika večinske svetovalske skupine, Zdravka Kuštrina. Te točke, ki jih predvideva novi zakon občinskih pravilnikov, se nanašajo na davke o zasedbi javnih površin, reklame in lepakov, službe za uničevanje odpadkov in izvajanja pravice do informacije ter dostopa do uradnih dokumentov.

Načelnik Kuštrin je utemeljil svoj predlog, s katerim so vsi svetovalci soglašali, ker da vsa dokumentacija zahteva veliko časa za pregled; čas pa, ki ga je odmeril odbor, ne daje dovolj možnosti za dokončno usklajevanje in sprejetje stališč v teh pravilnikih, ki bodo temeljna podlaga, po kateri bo uprava posegala pri upravljanju svojih občinskih dolžnosti (to bo odjeknilo tudi v življenju samega občana-o.p.).

Obračun za l. 1993, kot je obrazložil revizor računov, dr. Fausto De Colle, kaže ob koncu letnega poslovanja 242.644.603 Lir ostanka. Pri glasovanju obračuna sta se svetovalca SSk vzdržala. Načelnik svetovalske skupine SSk Branko Černic je za to navedel razlog, t.j. pomanjkljivo poslovanje uprave. Najprej se je dotaknil zadeve odbornika in njegovega odstopa (o tem je naš list poročal v prejšnji štev.), nato odsotnosti večinskih svetovalcev na sejah. Iz odborovih sklepov se tudi opazi odsotnost odbornikov. Spraševal se je, zakaj uprava zaračuna stoodstotni davek za smetarsko službo, ko pa se uprave drugod zadovoljijo s polovičnim (zakon predvideva za občana 38% na celotni strošek te službe. Sovodenjska uprava je v l. 1993 iztržila 73.000.000 Lir; strošek celotne službe pa je znašal 72.829.000 Lir).

Ob pozivu župana, da zaradi tajnika (ki ne obvlada slovenščine), naj poseg strne še v italijanščini, je Černic dodal, da je to problem prevajalca, ki ga pa uprava še ni rešila, kljub temu, da je naš Statut bil odobren že v lanskem decembru (Uradni Deželni Vestnik - 6.12.1993).

Zaradi zakonskih določb, ki so prepovedovale uporabo tedanjega občinskega tovornjaka (ta ni bil izrecno usposobljen za smetarsko službo), uprava ni mogla več opravljati te službe in jo je bila morala dati v najem podjetju. V zvezi s tem je nastali strošek 17.000.000 Lir ostal izven obračuna. Zaradi manjkajočega pravila v dnevnem redu ter zaradi odsotnosti nekaterih svetovalcev je bil strošek odobren dva dni pozneje, v sredo, 29. junija. Ta dan so občinski svet sklicali po hitrem postopku.

Remo Devetak

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Tabori SZSO-STS

Poletni čas - čas taborov. Skavtsko leto se ne bi moglo zaključiti na lepši in prijetnejši način. Spretnosti, ki jih spoznavamo v teoriji na skavtskih sestankih, pridejo v poštev ob vsakem koraku. Postavljanje šotorov in tabornih zgradb, organizacija življenja v stiku z naravo in v popolnem spajanju z njo, velike igre, v katerih vsak preizkusi lastno moč, spretnost, taktiko... vse stvari, ki pripomorejo h gradnji človekove osebnosti, pokončni ob vsakem koraku. Predstaviti želimo tabore, ki jih bo letos organiziral tržaški odsek SZSO. Najmlajša veja - volčiči in veverice - se bo 27. t.m. odpravila za 12 dni v Brkine. Tabor Indijancev (taka je namreč letošnja tema) bo pod vodstvom Tomaža Petarosa spoznaval skavtsko življenje preko igre in pustolovščine. Kot so Indijanci ljubili, spoštovali naravo in se preživljali z njenimi dobrinami, tako bo vesela družina otrok prisluhnila klicu narave.

Veja izvidnikov in vodnic, t.j. srednja starostna veja, bo letos postavila kar tri tabore. Prva in tretja četa bosta od ponedeljka, 18. julija, do nedelje, 31. julija, taborili v Begunjah pri Cerknici, 50 divjim kavbojcem teksaške prerije bosta v Elžu renču načelovali Vedra lisica (Roberta Sulini) in Glasna zebra (Valentina Tul).

Druga četa ali bolje rečeno Secunda legio si bo postavila castrum v Žirovnici pri Idriji in bo skušala v obujanju slavnih podvigov prednikov zavzeti Emono in okolico. Da bi presenetila galsko pleme Asterixa na slovenskih tleh, se bo podala na pot že 15. julija, po zmagi pa spet domov 29. julija. Legija ima dve vodji: Navihano antilopo (Matejka Bukavec) in Prizadevnega volka (Matjaž Rustja), ki bosta skrbela za neutrudne in vrle rimske vojake.

Kot sem že omenil, bo na slovenskih tleh, ob bregovih Krke v Drenjah pri Žužemberku, stala vas Asterixa. Poglavar vasi Močni netopir (Jordan Pisani) in vodja Vesna Jagodic sta zadolžena, da se Galci ne napijejo preveč magične tekočine in postanejo tako neobvladljivi.

V najstarejši veji organizacije pa se ločeno odpravljalo na tabor noviciati in klani. Enoletni noviciati (17 letniki) so odšli na potovalni tabor za osem dni že 1. julija. Pot se je vila po Kolpi s splavi. Upamo, da bomo o tem podvigu poročali v naslednjih tednih.

Tudi klana Genghis klan in Razklan se odpravljata na potovalni tabor. Razklan (tako se namreč imenuje, ker deluje v dveh skupinah) bo imel tabor v dveh delih: prvi, potovalni, bo potekal po Pohorju, drugi, stalni, pa v Prekmurju. To od 25. julija do 2. avgusta. Genghis klan (1. in 2. steg) se je podal 13 t.m. (do 17. t.m.) v Julijce. Razgledi višav in prepadov bodo pestrili njihovo bivanje v gorah. Prvi klan bosta vodila Birokratski medved (Stojan Pahor) in Darja Smotlak, drugi pa Kresnica (Vera Ban) in Zorko Gorjan.

Toliko o letošnjih taborih v upanju, da se bo na teh straneh pojavilo še kakšno podrobnejše poročilo posameznih taborov. **Prizadevni volk**

OBVESTILO VSEM TRŽAČANOM, ki so se prijavili za potovanje na Irsko, ki ga organizira Katoliški glas: potovalke, ki jih vsi turisti dobijo za izlet, so na voljo od danes dalje v knjigarni Pri Fortunatu.

Zbor Jacobus Gallus zaključil sezono

S Koncertom nabožne glasbe 24. junija v novi cerkvi v Štivanu in z zaključno družabnostjo se je končala sezona 1993/94 mešanega pevskega zbora Jacobus Gallus. Pravkar zaključeno sezono lahko ocenimo kot uspešno, če pomislimo, da je letos zbor deloval v ne ravno idealnih okoliščinah zaradi zamenjave dirigenta - Stojana Kureta je namreč z novim letom nasledil Janko Ban - ter zaradi odhoda nekaterih pevcev in prihoda novih. Kljub temu je zbor velikorat in uspešno nastopil: udeležil se je namreč jesenske revije Zveze cerkvenih pevskih zborov, Primorske poje, decembra je organiziral že tretjo izvedbo Zborovske božične revije, imel pa je tudi druge priložnostne nastope (npr. na 3. Slovenija partyju in ob zaključku šmarnic na Opčinah). Snemal je tudi za Radio Trst A.

Levji delež so letos imeli Koncerti nabožne glasbe, ki jih je zbor J. Gallus izvajal v župnijskih cerkvah v Ricmanjih, Boljuncu, Barkovljah in, kot že rečeno, v Štivanu. Pri tem velja omeniti, da je zbor naštudiral spored, v okviru katerega so poleg znanih, dobile svoje mesto tudi manj znane skladbe, ki so jih uglasbili pretežno slovenski skladatelji, katerih ime je tako ali drugače vezano na Trst (Kogoj, Vrabec, Merkù idr.). Koncerti so med tržaško publiko naleteli na zelo ugoden odziv in zbor namerava v prihodnji sezoni z njimi nadaljevati, istočasno pa bo naštudiral program posvetnih skladb.

Sedaj odhajajo pevci in dirigent na zaslužene poletne počitnice. Skupaj se bodo zopet dobili 5. septembra na prvi pevski vaji nove sezone. Zbor ima v načrtu tudi izvedbo dvodnevnega seminarja, ki bo predvidoma potekal 17. in 18. septembra v Strunjanu, skrita želja pevcev in dirigenta Janka Bana pa je, da bi se v teku sezone 1994/95 utegnili pripraviti za nastop na kakem zahtevnejšem tekmovanju. Zato že sedaj vabijo, naj se jim septembra pridruži čimveč novih mladih glasov.

Ivan Žerjal

Zlatko končno v Trstu

Zlatko Omanovič, bosanski otrok, kateremu so trije tržaški novinarji, padli v Mostarju (Marco Luchetta, Saša Ota in Dario D'Angelo), rešili življenje, je v soboto, 9. t.m., skupaj z materjo Sanelo končno prispel v Trst. Mati in sin živita sedaj v stanovanju, katerega jima je dal na razpolago odbor »Luchetta, Ota, D'Angelo in Hrovatin«. Na poti v naše mesto so ju spremljali pediater tržaške otroške bolnišnice »Burlo Garofolo« prof. Marino Andolina, njegova sodelavka Natalija Maksimova in ekipa krajevne postaje italijanske radiotelevizije. Zlatko se na splošno dobro počuti, ni pa znano, koliko časa bo skupaj z materjo ostal v Trstu. Morda se bosta pridružila očetu, ki je tudi zbežal iz Bosne in ki se sedaj nahaja na Švedskem; leta pa utegne tudi priti sam v Trst.

Naj še omenimo, da potekajo dela za usposobljenost novega sprejemnega centra, ki se bo ukvarjal s podobnimi primeri, kot je primer malega Zlatka Omanovića. Upravljala ga bosta že prej omenjeni odbor »Luchetta, Ota, D'Angelo in Hrovatin« ter Tržaško mednarodno solidarnostno združenje.

SSk pripravlja manifestacijo

Na svoji seji, ki se je odvijala 8. t.m. v Nabrežini, je deželno tajništvo Slovenske skupnosti odločilo, da pripravi manifestacijo, ki naj bi opozorila o bogastvu, ki ga predstavljajo slovenska in druge manjšine v srednjeevropskem prostoru. Manifestacija se bo odvijala v petek, 15. t.m., z začetkom ob 18. uri pred tržaško Pomorsko postajo, kjer bo konec tega tedna vrh držav Srednjeevropske pobude, katerega se bodo udeležili predsedniki vlad in zunanji ministri Italije, Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Avstrije, Slovaške, Češke in Poljske. V svojem tiskovnem sporočilu SSk meni, da bi to pomembno zasedanje ne smelo spregledati problemov narodnostnih manjšin in še posebno ne slovenske, ki je v Trstu zgodovinsko prisotna.

Manifestacija bo potekala mirno in dostojanstveno, nanjo pa SSk vabi vse Slovence in demokrate, naj s transparenti in drugimi napisi opozorijo na nerešene probleme naše narodnostne skupnosti.

Svet slovenskih organizacij *podpira to pobudo in vabi svoje članice, da se udeležijo zborovanja.*

Ciril - Metodovo slavje na Vejni

Sveta brata Ciril in Metod godujeta 5. julija. Pred več kot tisoč leti sta začela širiti Kristusov nauk med slovanskimi narodi. Razumela sta, da mora vsak narod sprejemati božjo besedo v svojem jeziku, v ta namen sta si tudi izmislila abecedo, ki jo še danes uporabljajo vzhodni narodi in se imenuje cirilica, po sv. Cirilu. Danes ju častimo skupaj s sv. Benediktom kot zavetnika Evrope in začetnika pokristjanjevanja slovanskih ljudstev.

V Marijinem svetišču na Vejni se je v nedeljo, 10. julija, odvijalo slavje v čast svetima bratoma. Kot vsako leto so tudi letos darovali mašo trije duhovniki, novomašnik, g. Roman Poljak iz Maravč, zlatomašnik g. Vladimir Rijavec iz Trnovega pri Novi Gorici in srebrnomašnik, g. Franc Raspor, župnik v Lenožečah. Pri maši sta sodelovala združena pevska zbora Hrenovica - Pivka, ki sta pela staroslovansko mašo Vinka Vodopivca v čast Svetogorski kraljici. Prisotni so bili tudi skavti in skavtinje in (na žalost) samo ena narodna noša. Maši je sledila procesija okoli cerkve, med katero je pevski zbor pel litanije Matere božje. Slavje se je zaključilo pri oltarju svetih bratov, delu mojstra Toneta Kralja, kjer smo ju počastili z molitvijo sv. Cirila.

Slavja se je udeležilo lepo število ljudi. Upamo pa, da se bo naslednje leto odzvalo klicu sv. Cirila in Metoda več zamejskih vernikov. Zdi se mi namreč, da ta praznik pri nas premalo čutimo, saj je bilo tudi letos, kot prejšnja leta, več vernikov z onstran meje kot pa domačih. Poleg tega je Ciril - Metodovo slavje edina slovenska maša, ki se med letom daruje v Marijinem svetišču. Sveta brata iz Soluna sta s svojim delovanjem zagotovila obstoj našega jezika. Bodimo jima hvaležni in dajmo ju primerno častiti.

M.B.

SV. MAŠA v bolnišnici na Katinari bo v nedeljo, 17. julija, ob 17.15.

Sv. Križ

Letošnji birmanci

Na dan praznovanja farnih zavetnikov sv. Petra in Pavla smo imeli sv. birmo.

Ob 9.30 smo imeli običajno procesijo z Najsvetejšim po vasi. Vodil jo je msgr. Franc Vončina, ki je med slovesno sv. mašo podelil zakrament sv. birme osmim našim otrokom.

Pri procesiji sta sodelovala domači cerkveni pevski zbor in nabrežinska godba. Prvi so za križem stopali birmanci s svojimi starši in botri; za njimi godba, pevski zbor, dva duhovnika z Najsvetejšim pod nebom, ob njem narodne noše in ostali udeleženci. Hiše, mimo katerih je šla procesija, so bile primerno okrašene. Zelo lepi so bili štirje oltarji, pri katerih sta mašnika brala evangelije in pela prošnje za vse potrebe ter odkod je voditelj blagoslavjal naš kraj, našo domovino in vso človeško družino. Pred vsakim blagoslovom je godba slovesno zaigrala trikratni Svet. Po poti je kar naprej odmevalo ubrano zborovsko petje in ljudsko petje ob spremljavi godbe.

V nedeljo pred praznikom farnih zavetnikov se je peljal naš cerkveni pevski zbor skupaj z nekaterimi drugimi našimi farani na izlet v Ilirsko Bistrico in na Sviščake pod Snežnikom. Sv. mašo smo imeli v majhni lični cerkvi sv. Joahima v Jasenu. Tam imajo sv. mašo samo nekajkrat na leto. Zato so bili tamkajšnji vaščani veseli našega obiska. Ker cerkvica nima harmonija, smo peljali s seboj svojega in ga z vrvjo povlekli na kor. Sv. maše se je udeležilo tudi veliko moških, kar je zelo razveseljivo. Po maši so rekli, da je bila tista maša še lepša in slovesnejša, kakor za njihov »shod«, za njihovo opasilo. Zadovoljstvo so pokazali tudi s tem, da so nas povabili na agape in nam pod milim nebom postregli s pijačo in zelo dobrim raznovrstnim domačim pecivom.

Zadnji del popoldneva smo preživeli v Ilirski Bistrici. Večina je šla s s. Angelino obiskat in pozdravit sestre Notredamke v trnovski samostan. Ob 20. uri pa smo se vsi znašli v avtobusi na postaji in se vrnili domov veseli in Bogu hvaležni za tako lep dan.

Jože Kunčič

Slavna Draga

Po vojni je postala slavna, čeprav majhna. Šteje komaj 20 družin in 60 oseb. Slavna, odkar je leta 1965 tu začela delovati poletna kolonija za slovenske otroke. Sprejemala je nad 100 otrok v stavbi, ki je bila prej kasarna policije. Nad stavbo je bila železniška postaja, tik pred mejo z Jugoslavijo. Ko so odstranili vlak, je postaja bila brez pomena, brez pomena je postalo tudi bivališče policije. Leta 1965 se je posrečilo Slokadu (Slovensko karitativno društvo) vzeti v najem veliko stavbo in začelo se je počitniško bivanje slovenskih otrok. Slavna je Draga, ker so tu slovenski tržaški izobraženci začeli prirejati študijske dneve z imenom Draga. Nekaj let se je tu v septembru zbiralo veliko oseb, ki so uživale lepoto in mir Drage. Študijske dneve so potem prenesli na Opčine. V ta lepi kraj so začeli prihajati iz vseh krajev dijaki, skavti, pevci. Pred kratkimi 15 leti je tam gostovalo 95 pevcev iz Budimpešte. Na počitnice so prišli otroci iz Benečije in Furlanije. Tudi med letom prihajajo razna društva, organizacije, ki se tu zelo dobro počutijo.

Letos so v Drago 5. julija prišli naši tržaški otroci in bodo tam do 25. julija. Pridružili so se jim tudi otroci iz Izole in Kopra. Celo iz Maribora so prišli, ker so tam zvedeli, da je v Dragi lepo. Trikrat na teden se kopajo v Sesljanu. Pričakujejo izlet v Lignano. 20. julija bodo povabili vaščane na praznovanje svetnika Drage sv. Elija, ki ga ne morejo počastiti v Mihelah, ker je meja odtrgala Drago od Mihel. 22. julija pa bodo prišli zvečer v Bazovico na praznovanje sv. Marije Magdalene, zavetnice Bazovice. V nedeljo 24. pa bodo zaključili počitnice z lepo prireditvijo. Slokad vabi vaščane in druge prijatelje, ki se spomnijo lepih počitnic Slokada v vseh 47 letih od Žabnic do Drage.

Otroci v koloniji v Dragi

Devinsko-nabrežinski župan zahteval premestitev občinske tajnice

Devinsko-nabrežinski župan prof. Giorgio Depangher je v četrtek, 7. julija, od tržaškega prefekta Cannarozza in notranjega ministra Maronija zahteval premestitev dosedanje občinske tajnice dr. Renate Salin. Že več mesecev so odnosi med občinsko tajnico, uslužbenci in upravo napeti. Zaradi tega so sindikalne organizacije že pred časom zahtevale njeno premestitev, s strani prefekture pa so prejele samo nejasne odgovore. Sedaj je premestitev dr. Salinove zahteval sam župan Depangher, ki je mnenja, da tajnica s svojim obnašanjem onemogoča redno delovanje demokratično izvoljene devinsko-nabrežinske uprave.

V bran tajnice Salinove pa so stopili nekateri vidni predstavniki italijanskih desničarskih sil na Tržaškem. Pred časom je Salinovo branil prvak MSI Dressi, sedaj pa se je oglasil listar Gambassini, za katerega je zahteva po premestitvi tajnice »zloraba oblasti«. Problem ni torej več spor med upravo in občinsko tajnico; spremenil pač se je v spor med demokratičnimi in desničarskimi silami, nenazadnje med Slovenci in njim nenaklonjenimi krogi. Vsaj to hočejo nekateri doseči. Bojimo se, da so to že dosegli: kajti eno je, če je spor upravnega značaja, nekaj povsem drugega pa, če se ta spor iz upravnega spremeni v politični problem.

Kdaj slovenske jasli?

V petek, 8. t.m., se je na tržaški občini odvijalo srečanje med njenimi predstavniki in predstavniki slovenske šole. Predmet srečanja je bilo vprašanje slovenskih jasli v Trstu.

Tržaško občino je predstavljal odbornik za šolstvo Damiani, slovensko šolo pa sindikalista Živka Marc in Jožko Baša, ravnateljici Stanka Sosič in Marina Castellani ter namestnica ravnateljice Marije Trobec. Pogovora se je udeležil tudi občinski svetovalec Slovenske skupnost Andrej Berdon.

Otroške jasli so za tržaške Slovence prepotrebne, Illyeva uprava pa se je obvezala, da to vprašanje čimprej reši. O slovenskih jaslih je župan Illy spregovoril že v svojem programu, ki je bil sestavljen takoj po volitvah.

Zaradi proračunskih prilagoditev in drugih tehničnih vprašanj, ki pridejo v poštev zlasti glede vzgojnega osebja, pa šolsko leto 1994/95 žal ne bo še videlo uresničenja tega projekta. Proračun za leto 1995 pa bo vseboval finančno postavko za ustanovitev slovenskih jasli, razne možnosti v zvezi z njihovo lokacijo pa bo tržaška občinska uprava proučila skupaj s slovenskimi šolniki.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV
Trst - Ul. Donizetti, 3 - tel. 040-370846 - fax 040-633307

XXIX. Študijski dnevi
DRAGA 94
Park Finžgarjevega doma, Občine, Narodna ulica 89

Petek, 2. septembra 1994
Ob 17.00: ***Predstavitev letošnje Drage***
Ob 17.30: ***Dr. Stane Gabrovec: Krščanstvo in formacija slovenstva***
Slovenski arheolog in akademik o vplivu krščanstva na nastanek slovenske nacionalne zavesti ob 1600-letnici »svetovne« bitke med Teodozijem in Evgenijem v Vipavski dolini, ko se je naš teritorij prvič znašel na meji med Vzhodom in Zahodom.
Po predavanju diskusija in družabnost.

Sobota, 3. septembra 1994
Ob 16.00: ***Mag. Marija Jurič in dr. Hektor Jogan: Prisila spomina k identiteti koroških in tržaških Slovencev.***
Interdisciplinarna analiza sociolško-psihološke kolektivne usedilne v izjavah posameznikov. Prisila spomina je tista »kohezijska razsežnost« v posamezniku-kolektivu, ki žari iz zgodovinske izkušnje in pogosto deluje tako, kot da bi bila »unheimlich«: sprašljiva, grozljiva, smrtonosna. Prej povezana z nelagodjem kot z lagodjem.
Sledi diskusija.

Nedelja, 4. septembra 1994
Ob 10.30: ***Lojze Čemažar: V novo sproščenost slovenskega kristjana***
Izziv slovenskega likovnega ustvarjalca današnjemu zadovoljnemu, plahemu in utrujenemu arhetipu slovenske vernosti, ki se zateka v preteklost.
Po predavanju diskusija.

Ob 16.00: ***Janez Janša: Pogled čez slovenstvo***
Po doseženi državnosti in samostojnosti bo treba zgraditi politično in državniško zavest sodobnega Slovenca. Gledanje izpostavljenega slovenskega politika na novo slovensko državo.
Po predavanju diskusija, zaključek, družabnost.

Nedeljska služba božja bo ob 9. uri na prireditvenem prostoru.

NARDIN VOJKO
Ul. Sv. Mihaela, 324 - Gorica
Štandrež - ind. cona
Tel. (0481) 21065 - Fax 522410

CONCESSIONARIA
FORST

laško pivo
JOHN BULL BITTER ALE
ALLSOPP'S EXPORT LAGER

Zborovsko tekmovanje A. Seghizzi v Gorici

V teh dneh je v Gorici veliko pevskih zborov in tudi veliko glasbenih pedagogov, saj se je v ponedeljek začel v prostorih goriške pokrajinske palače mednarodni simpozij o glasbeni pedagogiki, ki ga je priredilo pevsko združenje C.A. Seghizzi. Prav včeraj zvečer pa se je začelo že 33. mednarodno tekmovanje v zborovskem petju, poimenovano po Augustu Seghizziju. V glasbenem svetu je to tekmovanje zelo cenjeno; na njem sodelujejo iz leta v leto boljši pevski zbori iz celega sveta. Letos bo na zborovskem tekmovanju v Gorici, ki bo potekalo na Battistijevem trgu, Slovenijo zastopal pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane, ki ga vodi Stojan Kuret. Nastopili bodo z mašo-rekvijemom tržaškega skladatelja Pavleta Merkúja. Več o mednarodnem zborovskem tekmovanju A. Seghizzi v naslednji številki Katoliškega glasa.

Mittelfest - Čedad 1994

Še zadnji dnevi vaj za »Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem« Petra Handkeja v režiji Giorgia Pressburgerja, predstave, ki jo v koprodukciji pripravljajo Slovensko stalno gledališče, Stalno gledališče Furlanije-Julijske krajine in čedajski Mittelfest, kjer bo doživela premiero 16. julija kot otvoritvena predstava festivala.

Handkejev tekst je omogočil tržaškima stalnima gledališčema prvo globlje sodelovanje, in to v mednarodnem projektu. V igralskem zboru je namreč 22 igralcev, med njimi Livio Bogatec, Stojan Colja, Alojz Milič in Lučka Počkaj, toda dvanajst je študentov igralskih akademij iz Bratislave, Budimpešte, Dunaja, Krakova, Ljubljane, Rima in Zagreba. Asistent režije je Boris Kobal, scene in kostume je oblikoval Pier Paolo Bisleri, luči Claudio Schmid, gib pa Marta Ferri.

»Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem« je po svoji strukturi mim: ne predvideva torej besednih posegov naslopajočih, katerih značilnosti in dejanja pa so nadrobno orisane. Gre za scensko igro brez besed, vrtoglavo in nepredvidljivo, realistično in fantastično, dolgo avtorjevo didaskalijo o nekem trgu in njegovem simboličnem pomenu. Osebe, ki ga oživljajo, prehajajo skozi realistične, alegorične in fantastične faze. Po trgu, velikem odru sveta, stopa življenje z vojno in mirom, z ljubeznijo in s strastmi, predvsem pa na njem minevajo ure, letni časi, dobe, kar daje tekstu - in predstavi - mnogotere pomene, a tudi človeško in kulturno globino.

Sv. Anton pri Kopru

Verska skupnost te župnije bo obnovila tradicionalni praznik Karmelske Matere božje skupno z verniki okoliških župnij in rojakov iz Trsta. Sv. maša bo v nedeljo, 17. t.m., ob 18. uri. Maševal in pridigal bo letošnji novomašnik g. Peter Černigoj, sicer dobro znan med župljani. Sledila bo procesija s kipom Karmelske Matere božje po običajni poti. Sodelovala bosta krajevni pevski zbor in godba.

Naj poskrbijo vsi, da bomo z veliko vero in zbranostjo doživljali ta dan.

SSO o vlogah naših krovnih organizacij

Na svoji zadnji seji, ki je bila v sredo, 6. julija, na sedežu v Trstu, so člani izvršnega odbora obravnavali vrsto aktualnih vprašanj. Predsednica Marija Ferletič je poročala o raznih delovnih srečanjih zadnjih dni tudi z odgovornimi dejavniki matične države, zadolženimi za probleme slovenske manjšine.

Razprava je pokazala posebej na pomen krovnih organizacij. Pri tem je treba podčrtati, da sta obstoječi krovni organizaciji (SSO in SKGZ) danes edina upravičena sogovornika tako na deželni ravni kot tudi za stike in sodelovanje z Republiko Slovenijo. Pri tem je seveda treba ohraniti vlogo političnih dejavnikov in predstavništev, kot zlasti potrebno edino slovensko stranko in njeno delovanje primerno ovrednotiti. Prav tako ne gre podcenjevati dela drugih, zlasti kulturnih, socialnih, rekreativnih in športnih društev, ki niso včlanjena v kako krovno organizacijo. Vloga krovne organizacije je predvsem ta, da koordinira in povezuje včlanjene organizacije in prav to je lahko edino legitimna krovna slov. organizacija. Zato je vsako manevriranje kake namišljene tretje krovne organizacije le jalov poskus kaljenja vode in bolj ali manj zakritih iger v procesu dosedanje bipolarne stvarnosti med Slovenci v deželi Furlaniji-Julijski krajini. Prav tako ne more težiti za pristojnost krovnosti organizacija, ki nima deželnega značaja in torej ni prisotna in ne deluje v vseh treh pokrajinah naše dežele. Vse to bi zato morali nujno imeti pred očmi zlasti v odgovornih krogih matične domovine, saj lahko sicer različni odnosi nudijo izkrivljeno podobe naše stvarnosti.

Te dni je SKGZ v nekem komunikeju odgovorila na izjavo SSO v zvezi z videmsko pokrajino. Ni naš namen nadaljevati s polemiko, ki jo je pa začela prav omenjena krovna organizacija, ampak le opozoriti na določene izjave, ki jih vsebuje. Predvsem priznamo dejstvo, da je SKGZ zlasti v Beneški Sloveniji prisotna mnogo DLJE od naše organizacije, ki je bila ustanovljena leta 1976. Ne zanikamo ji niti zaslug, ki si jih je tam prislužila v obrambo slovenstva. V danih zgodovinskih okoliščinah je seveda SKGZ zmogla to delo tudi zaradi takratne monopolistične politike uradne Slovenije (in Jugoslavije), ki še ni priznala pluralistične porazdelitve med Slovenci v Italiji in je torej ustrezno podpirala le en - levičarski - del naše manjšine. Svet slovenskih organizacij pa se kot ustanova deželnega značaja (uradno kot taka tudi priznana) zlasti v obstoječih naših razmerah zaveda svoje odgovorne vloge tudi v videmski pokrajini, kjer hoče svojo aktivno prisotnost demokratično izvajati in okrepiti. Zato SSO upravičeno pričakuje, da bodo to njegovo avtonomno delovanje tudi drugi spoštovali.

NA GRETI - bo ob prazniku Karmelske Matere božje sv. maša ob 17. uri. Maševal in pridigal bo msgr. dr. Alojz Škerl.

VLJUDNO VAS VABIMO, da se v soboto, 16. julija 1994, ob 21.15, udeležite premiere: Peter Handke - Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem, ki sta jo za Mittelfest pripravila Stalno gledališče Furlanije-Julijske Krajine in Slovensko stalno gledališče. Prosimo Vas, da svojo udeležbo potrdite do petka neposredno upravi festivala ali pa SSG (40-632664/632665).

LETOŠNJI TABORI GORIŠKIH SKAVTOV

- Letos bo tabor volčičev in volkuljic od 31. julija do 7. avgusta na Nanosu.
- Tabor izvidnikov in vodnic bo v Selah pri Borovljah na Koroškem (Avstrija) od 17. do 31. julija (dan obiskov bo v nedeljo, 24. julija).
- Potovalni tabor roverjev in popotnic bo od 8. do 18. avgusta v Julijskih Alpah okrog Bohinja.

DAROVI

Za popravilo zvonov v Štandrežu: Igor Paulin 70.000; Sergio Stana 100.000; Sava Marijan 100.000; družina M. - D. 100.000; Silverija Devetak 50.000; Bernardina Devetak 50.000; Bruno - Mira 50.000; družina Zavadlav 50.000; Štefka Nanut 50.000; Stano Cingerli 100.000; Ludmila Lutman 100.000; Luciano Krpan 50.000; Jordan Mucci 50.000; Marija Mojk 30.000; Rudi Nanut 50.000 lir.

V spomin na pok. prof. Ivana Budina in ob prvi obletnici smrti nepozabne gospe Ljubke Šorli daruje H.S.S. za bosanske otroke 200.000, za Katoliški glas 20.000 lir.

Ob smrti Franca Legiše v Nemčiji darujeta teta Ema Urdih iz Mavhinj 30.000 lir za Katoliški glas, 25.000 lir za misijone in 25.000 lir za otroke iz Bosne in Hercegovine.

V spomin na umorjeno Brecljevo družino pred 50. leti daruje N.N. 100.000 lir za katoliški tisk.

N.N. Podgora: za cerkev na Sv. Gori 100.000; za slov. misijonarje 50.000 lir.

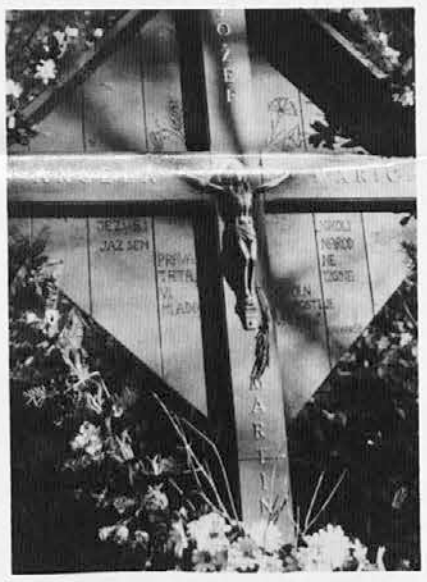

Pred 50. leti, 12. julija 1944, so bili v gozdu pri Branici umorjeni člani Brecljeve družine: oče Jožef, hčerki Marčica in Angela ter 12 letni Martin. Na križu Jezusove besede: Jaz sem trta, vi mladike. - Nikoli narod ne izgine, ki poln kreposti je, vrline (Gregorčič).

KATOLIŠKI GLAS
Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Glavni in odgovorni urednik: Dušan Jakomin
Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia
Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglasi in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.
Član:
USPI ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA
FISC ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV